

Region Skånes delårsrapport 2017

Innehåll

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 3 Förord
- 3 Ögonblick från januari-augusti
- 4 Styrsystem och principer/God ekonomisk hushållning
- 5 Vision och mål för Region Skåne
- 6 Arbetet utifrån den regionala utvecklingsstrategin

- 7 Hälsa- och sjukvård**
- 7 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 10 Särskilt prioriterade områden
- 12 En drivande utvecklingsaktör
- 12 Utbildningsuppdraget
- 12 Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare
- 13 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 14 Kollektivtrafik**
- 14 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 14 En drivande utvecklingsaktör
- 15 Serviceresor
- 15 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 16 Kulturverksamhet**
- 16 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 17 En drivande utvecklingsaktör
- 17 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 18 Allmän regional utveckling**
- 18 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 18 En drivande utvecklingsaktör
- 19 Ekonomiskt resultat och utveckling

- 20 Verksamhetsstöd**
- 20 Systematisk risk- och sårbarhetsarbete
- 21 Service och IT-stöd till verksamheten
- 21 Upphandlingar
- 22 Stärkt miljöarbete och minskad skånsk klimatpåverkan
- 22 Tillgänglighet och dialog bygger förtroende för Region Skåne
- 22 Patientnämnden stödjer patienter och verksamheten

- 24 Medarbetare**
- 24 Attraktiv arbetsgivare
- 24 Arbetet med lika rättigheter och möjligheter
- 24 Hälsöfrämjande arbetsplatser
- 25 Det goda ledarskapet
- 25 Den framtida kompetensförsörjningen ska säkras

- 30 Region Skånes samlade ekonomi**
- 30 Finansiella mål
- 30 Balanskravet
- 30 Ekonomisk översikt
- 32 Finansiering
- 32 Investeringar
- 33 Resultatprognos för helåret 2017
- 34 En bedömning av balanskravsresultatet

BILAGOR

- 35 1. Redovisnings- och värderingsprinciper
- 36 2. Resultaträkning
- 38 3. Kassaflödesanalys
- 39 4. Balansräkning
- 40 5. Resultat/prognos per nämnd/förvaltning/bolag
- 41 6. Investeringar
- 42 7. Vårdproduktion
- 43 8. Vårdkonsumtion
- 44 9. Befolkningsförändringar
- 46 10. Intern kontroll

- 48 Ordlista

REGION SKÅNES BOLAG

- 49 Region Skånes bolag

STRUKTUR

Målgropper

Region Skånes delårsrapport avlämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige. Rapporten är avsedd för medborgare, kunder, patienter, medarbetare, revisorer, kreditgivare, leverantörer, samarbetspartners och övriga intressenter. Delårsrapporten produceras av koncernstab ekonomistyrning.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas perioden januari till och med augusti, i enlighet med 4 kapitlet i den kommunala redovisningslagen. I den inledande delen sammanfattas och kommenteras det viktigaste från

perioden. Region Skånes övergripande mål följs upp i delårsrapporten i den mån det är görligt.

I förvaltningsberättelsen finns uppföljning av de uppdrag som gavs i verksamhetsplan och budget 2017 kopplat till mål och prioriterade områden (färgade rubriker). Den ekonomiska redogörelsen kommer sist.

Verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen och övriga nämnder har också tagit fram motsvarande uppföljningsrapport för perioden, i form av en verksamhetsberättelse. Samtliga nämnders verksamhetsberättelser kan läsas i sin

helhet på hemsidan skane.se under "Ekonomi och uppföljning". Även de regionala bolagen kommenterar perioden.

Digital version

Delårsrapporten finns endast i digital version. I rapporten finns möjlighet att följa länkar för de som vill fördjupa sig.

Grafisk form: Lena Granell, Colloco Grafisk Form
Foto omslag: Stor bild, Andreas Hillergren
Mindre bilder, Karl-Johan Hjertröm, Anders Tukler, Region Skåne

Regiondirektören inleder

Jag blir full av tillförsikt när jag ser alla de positiva aktiviteter som våra medarbetare jobbar med. Jag möter varje dag hängivna människor som ständigt gör vår verksamhet bättre utifrån våra gemensamma värderingar.

Vården har på flera områden blivit mer tillgänglig. Förskrivningen av antibiotika har minskat. Vi har tagit flera viktiga steg mot bättre och snabbare kollektivtrafik, både inom Skåne och till och från vårt landskap. Flera av våra sjukhusområden är inne i en

förnyelse som är en förutsättning för framtidens sjukvård. Vi utvecklar tekniska plattformar för e-hälsa, där vården blir mer tillgänglig och patienten mer delaktig.

Det är några av de områden där Region Skåne är på rätt väg. Den vägen måste vi fortsätta på, samtidigt som vi gemensamt hittar vägar att lösa de ekonomiska utmaningarna. Vi lever över våra tillgångar och det krävs stora insatser för att vi ska nå en hållbart god ekonomi.

Alf Jönsson,
Regiondirektör

Ögonblick från januari-augusti

Januari

» Den skånska hälso- och sjukvården blir allt bättre, visar en nationell jämförelse från Sveriges kommuner och landsting (SKL). Region Skånes placering är klart högre än tidigare. Särskilt gäller detta inom strokevård och ortopedi.

Mars

» Mats Ekstrand får som ny digitaliserings- och IT-direktör i Region Skåne uppdraget att leda utvecklingen mot en mer sammanhållen digital miljö för anställda och patienter. Han ska också utveckla Region Skånes verksamhet inom e-hälsa.

» Skånebanan, järnvägen från Helsingborg till Kristianstad, ska byggas ut till dubbelspår.

» Det nya Rättsspsykiatriskt centrum i Trelleborg utses till både Årets bygge och Årets fasad av tidningen Byggindustrin och Svensk Byggtjänst.

Maj

» Inom ramen för Skåne Innovation Week håller över 200 aktörer 140 olika aktiviteter över hela Skåne.

Juni

» Den nya akutmottagningen för barn och ungdomar vid Central-sjukhuset Kristianstad invigs. Lokalerna är särskilt anpassade efter barn och ungdomar upp till 18 år.

» Den nya hjärtmottagningen i Helsingborg öppnas. Den är en kardiologisk specialistmottagning för utredning och behandling av hjärtsjukdomar.

Augusti

» Region Skåne upphandlar som första region i Sverige en digital plattform för service- och fastighetsverksamheten. Det är en IT-lösning som håller ihop hela processen från ny- och ombyggnationer till leverans av servicetjänster i vårdmiljöer.

Februari

» Det nya hjärtlaboratoriet på Skånes universitetssjukhus i Lund invigs.

» Region Skåne beslutar att bygga upp ett internationellt kompetenscentrum för personer med utländsk vårdutbildning.

» En ny underhållsdepå för Öresundstågen ska byggas i Hässleholm. Regionfullmäktige beslutar att Region Skåne ska uppföra och förvalta depån.

» Skånetrafikens biljetter för enkelresa ska delas upp i tre priskategorier. På så sätt blir det enklare för resenären, och det tydliggör att det blir billigare om man köper biljett i förväg.

April

» Efter flera veckor av stora problem med bakterier i vattnet i Lund installerar Region Skåne ett nytt kemikaliefritt vattenreningsystem i Universitetssjukhuset.

» Med en ny effektivare strålbehandling för cancerpatienter kan vården bättre anpassas individuellt för varje patient. Skånes universitetssjukhus i Lund blir först med denna form av "skonsam" strålbehandling.

Hösten 2018 börjar elbussar rulla på linjerna 3 och 7 i Malmö. Region Skåne och Malmö stad beslutar att dela det ekonomiska åtagandet.

» Region Skåne minskar sina kostnader för inhyrd personal. Det visar en rapport från Sveriges kommuner och landsting som jämför första kvartalet 2017 med motsvarande period året före.

Juli

Digitalisering och e-hälsa, beskattning av biogas och patientrörlighet är några av de frågor som Region Skåne lyfter i årets upplaga av Almedalsveckan på Gotland.

Styrssystem och principer

God ekonomisk hushållning

Målkartan med regionfullmäktiges och budgetens övergripande mål skapar ramverket

Nöjda medborgare står alltid i fokus för Region Skåne. Hög legitimitet och stort förtroende kräver god kvalitet och kundnytta i de tjänster som Region Skåne erbjuder. Våra resurser är verksamheten, medarbetarna och ekonomin. Utifrån detta är våra gemensamma övergripande mål:

- Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- En drivande utvecklingsaktör
- Attraktiv arbetsgivare
- En långsiktigt stark ekonomi

Regionfullmäktiges övergripande mål är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa övergripande mål skapar ramverket för prioriteringar och utgör en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget anges, utifrån dessa mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag inom de olika områdenas respektive avsnitt.

De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måltal för verksamheten. Med mål avses vad som särskilt sätts i fokus under verksamhetsåret och planperioden. Måltal anger ambitionsnivån för det vi mäter och följer upp. Det kan handla om en ökning från ett nuläge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt och intern kontroll

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Skånes angelägenheter och övervaka övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i Region Skånes bolag och därvid uppmärks-

samt följa de frågor som kan inverka på Region Skånes utveckling och ekonomiska ställning. Uppsiktsplikten fullgörs bland annat genom att begära in uppföljningar och prognoser från olika nämnder, styrelser och bolag. I uppsiktsplikten ingår också att säkerställa att Region Skåne har en väl fungerande intern kontroll. I syfte att dämpa kostnadsutvecklingen och förbättra årets resultat har verksamheten, nämnder, regionstyrelsen samt regionfullmäktige beslutat och informerats om handlingsplaner, ekonomiska åtgärder samt resultat och effekt. En summering av beslut och återredovisning av åtgärder samt ekonomiska åtgärder inarbetade i verksamheternas prognoser återfinns att läsa i ekonomiavsnittet.

Löpande uppföljning

Nämnder och styrelser har ansvar för att löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt att vidta åtgärder för att korrigera befarade avvikelser.

Månads- och delårsrapporter

Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Prestationer, resultat och effekter av verksamheten samt prognoser, analyser och kommentarer ska framgå. Vid behov ska åtgärdsplaner för att rätta till eventuella avvikelser redovisas. Delårsrapporten för januari-augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär.

Bokslut och årsredovisning

Efter årets slut upprättas ett bokslut med resultat- och balansräkning med bilagor och specifikationer. I årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas för regionfullmäktige.

Intern kontroll

Intern kontroll ingår som en del i regionstyrelsens uppsiktsplikt och ska säkerställa

- ändamålsenlig och effektiv verksamhet
- tillförlitlig rapportering
- efterlevnad av gällande lagar och förordningar

Intern kontroll påverkar alla delar av organisationen. Den är inte begränsad till uppföljning av ekonomi utan ingår som en del av systemet för styrning och ledning. Nämnder och styrelser genomför kontroller i enlighet med de av regionstyrelsen beslutade interna kontrollplanerna för 2017 och har lämnat rapporter utifrån det hittillsvarande arbetet. Dessa rapporter, inkluderande gjorda riskbedömningar, visar att det krävs fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen rörande både verksamhet och ekonomi. För vidare informationen om rapporteringen se bilaga *Intern kontroll*.

Det systematiska risk- och sårbarhetsarbetet (SRSA) har under året vidareutvecklats och på ett tydligare sätt integrerats med övriga styr- och ledningsfrågor samt i övrigt bedrivits enligt plan. Läs mer i avsnittet *Verksamhetsstöd*.

Vision och mål för Region Skåne

God ekonomisk hushållning och uppföljning av Region Skånes mål

Samlad bedömning
av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i *Verksamhetsplan och budget 2017 med plan för 2018-2019* beslutat om fyra övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, följs upp genom måltal. En samlad analys av måluppfyllelsen görs först i samband med årsredovisningen, eftersom ett antal mål inte följs upp annat än på helårsbasis. Mot bakgrund av den hittillsvarande utvecklingen under året är bedömningen att det krävs fortsatta åtgärder syft-

ande till utveckling och förbättring inom samtliga målområden och främst inom *serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet* och *långsiktigt stark ekonomi* för att god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås för 2017.

Som framgår av verksamhetens avrapportering i denna delårsrapport pågår en mängd strategiska utvecklings- och förbättringsarbeten i syfte att uppnå de regiongemensamma målen. Arbetet med att minska vårdskador och standardisering av vårdprocesser fortsätter framgångsrikt inom exempelvis cancervården och kollektivtrafiken kan redovisa ett fortsatt ökat resande även om ID- och gränskontrollerna är besvärliga att hantera. De områden som har störst behov av förbättringar handlar i stora delar om en fortsatt otillräcklig tillgäng-

lighet, främst inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken. Samtliga förvaltningar inom hälso- och sjukvården redovisar fortsatt stora obalanser i ekonomin och prognosen för helåret visar att problemen kvarstår.

Läs mer i följande avsnitt där verksamhetens resultat och måluppfyllelse redovisas.

Arbetet utifrån den regionala utvecklingsstrategin

Skånes regionala utvecklingsstrategi utgår från målbilden om *Det öppna Skåne 2030*. Strategin fokuserar på vad som behöver göras för att stärka Skånes utveckling. Hur detta ska genomföras är upp till alla utvecklingsaktörer (förutom Region Skåne även kommunerna, lärosäten, näringsliv, ideell sektor, myndigheter, med flera) att utveckla och agera kring. Region Skåne ansvarar för att samordna insatser för genomförande. Utgångspunkten för genomförande är befintliga samarbetsytor. Även Region Skånes egen verksamhet arbetar och utvecklas i enighet med strategin.

Här följer ett axplock av betydelsefulla aktiviteter som genomförts under perioden januari-augusti:

- Region Skåne har fortsatt samarbetet inom *Klimatsamverkan Skåne*, *Kompetenssamverkan Skåne*, *Strukturbild Skåne*, *Skånskt bostadsnätverk*, *Överenskommelsen med idéburen sektor*, *Forsknings- och innovationsrådet i Skåne*, regional överenskommelse, med flera.
- För att bredda ägandeskapet för strategin har möten och dialoger anordnats, varav ett exempel är *Skåne Innovation Week*.
- Arbetet med *Sverigeförhandlingen* har fortsatt med goda resultat. Under våren presenterades även en gemensam överenskommelse kring Skånebanans utveckling.
- Under 2017 är Region Skåne ordförande i *Greater Copenhagen & Skåne Committee*.
- Fokus för internationell samverkan har varit att stärka de samarbeten Region Skåne har i EU-frågor och intressebevakning av EU:s framtida sammanhållningspolitik.
- Innovationsupphandling fortsätter att vara ett viktigt verktyg för att uppnå olika strategiska mål i verksamheten samt främja innovationer.
- Fortsatt utveckling inom digitala hälso- och sjukvårdstjänster. Totalt pågår mer än 50 initiativ inom digitalisering och e-hälsa i form av projekt och förstudier.
- Fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser.
- Ett kunskapscentrum för levnadsvanor och sjukdomsprevention har inrättats och arbetar regionövergripande i frågor som rör levnadsvanorna.
- Under perioden har ett arbete pågått för att fler ska ha möjlighet att ta del av Skånes kulturliv.

Under 2017 har Region Skåne arbetat med ett flertal underlag och handlingsplaner för konkretisering av *Det öppna Skåne 2030* tillsammans med de skånska utvecklingsaktörerna exempelvis *Strategi för ett hållbart transportsystem 2050* och *Skånsk livsmedelsstrategi*.

Region Skåne ansvarar även för uppföljning av *Det öppna Skåne 2030*. Det görs genom *Hur har det gått i Skåne*, en rapport som presenteras digitalt och via ett seminarium.

En ny förordning om regionalt tillväxtarbete (2017:583) trädde i kraft den 1 augusti 2017. Enligt förordningen ska strategin ses över mellan varje val till regionfullmäktige. I översynen kommer det att undersökas hur *Agenda 2030* kan integreras i genomförandet av utvecklingsstrategin.

Hälsa- och sjukvård

Region Skåne ansvarar för att Skånes befolkning får den hälso- och sjukvård den behöver. Vården kan bestå av allt från råd på telefon till besök på vårdcentralen och specialistinsatser på sjukhus. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för den samlade bedömningen av behovet av hälso- och sjukvård samt tandvård i Skåne. De tre sjukvårdsnämnderna Kryh¹, Sus² och Sund³ har ett övergripande ansvar för att respektive förvaltnings resurser används på ett rationellt och effektivt sätt utifrån politiska beslut om utbud, tillgänglighet och kvalitet. Hälso- och sjukvården i Region Skåne ska vara säker, jämlik, hälsoinriktad, personcentrerad, tillgänglig, kunskapsbaserad och effektiv. Alla verksamheter ska sträva efter en sammanhållen vård anpassad efter patientens behov.

Inför varje verksamhetsår beslutar hälso- och sjukvårdsnämnden om ett samlat uppdrag för hälso- och sjukvården i Skåne. Vårdens kvalitet följs regelbundet upp med hjälp av specifika indikatorer inom ett tiotal områden. I tabellerna i detta avsnitt anges målnivåer med grön färg om målet är helt uppfyllt, gul färg om delmålet är uppfyllt och röd färg om inget av målen är uppfyllt. I de fall det finns nationella målnivåer är det dessa som används.

Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Jämlik hälso- och sjukvård

Sjukvårdsnämnderna Kryh, Sund och Sus arbetar genom sina förvaltningar på olika sätt med att skapa en mer jämlik vård. Förvaltningarnas arbete med jämlik hälso- och sjukvård kan samman-

fattas med värdegrundsarbete, kunskapsstyrning via kvalitetsregister och vårdprogram samt särskilda insatser. Exempel på sådana är *Genushanden*, som används inom sjukskrivningsprocessen, standardiserade vårdförlopp inom cancer vården och HBTQ-utbildningar. I Kryh pågår ett förbättringsarbete för att utveckla kvalitetsuppföljningen inom områdena diabetes, äldre, ledplastik och höftfraktur utifrån perspektiven ålder, kön och geografi.

Hälsoinriktad hälso- och sjukvård

Kunskapscentrum för levnadsvanor och sjukdomsprevention startade sin verksamhet under hösten 2016 och fokuserar under 2017 arbetet på utbildningar, revidering av vårdprogrammet för levnadsvanor, utveckling av dokumentation av levnadsvanor samt inrättande av regionövergripande nätverk för levnadsvanor.

Personcentrerad vård

Personcentrerad vård innebär att personen sätts framför sin sjukdom, och att behov som personen själv formulerar har lika stor betydelse som de behov professionell vårdgivare identifierar. Det innebär partnerskap mellan personen, samt dess närstående, och professionell vårdgivare.

Som ett led att förbättra förståelsen och skapa bättre förutsättningar för att stärka patientupplevelsen inom primärvården i Skåne har en fördjupad analys av vårdcentralernas resultat i *Nationell patientenkät* genomförts.

Särskilt studerades:

1. Vilka bakgrundsfaktorer påverkar patientupplevelsen?

2. Skiljer sig patientupplevelsen mellan olika patientgrupper i Region Skåne?
3. Vilka områden kan Region Skåne fokusera på i sitt arbete med att förbättra patientupplevelsen?

Studien visar att missnöjda patientgrupper består i större utsträckning av yngre personer, kvinnor och arbetande. Resultaten visade att patientens bakgrundsfaktorer som ålder, kön och om man besökt en privat eller offentlig vårdcentral, påverkade den patientupplevda kvaliteten i liten utsträckning. Resultatet tydde istället på att den upplevda kvaliteten är en väldigt personlig upplevelse av mötet med vården som i högre grad styrs av andra faktorer än de bakgrundsfaktorer som analyserats.

Region Skånes deltar aktivt i det av Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) finansierade projektet *Flippen*. Syftet är att ur olika perspektiv bättre förstå olika patientgruppers behov inom primärvården.

Säker hälso- och sjukvård

Säker hälso- och sjukvård innebär att undvikbara vårdskador ska förhindras. Med *vårdskada* avses enligt Patientsäkerhetslagen lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

Användningen av olämpliga läkemedel hos äldre i Skåne fortsätter att minska men arbetet med läkemedelsgenomgångar behöver fortsätta förbättras såväl inom primärvården som slutenvården.

Öppenvårdsantibiotika, antalet utlämnade antibiotikarecept fortsätter

1. Kryh omfattar primärvården i östra Skåne, sjukhusen i Ystad, Hässleholm och Kristianstad.

2. Sus omfattar Skånes universitetssjukhus i Lund och Malmö samt primärvård i sydvästra Skåne. Sus har ett nära samarbete med medicinska fakulteten vid Lunds universitet och Malmö högskola när det gäller utbildning av studenter och forskning inom medicin och hälso- och vårdvetenskap.

3. Sund omfattar primärvården i västra Skåne, sjukhusen i Ängelholm, Helsingborg, Landskrona och Trelleborg, Centrum för primärvårdsforskning, flyktinghälsan och psykiatri.

Måluppfyllelse Säker vård

Område	ID nr	Målnivå 2017	Utfall 2017 jan-aug	Utfall 2016	Utfall 2015
Utlökaliserade patienter (per 100 vpl)	ID0010	<0,5	1,4 ●	1,3	1,0
Överbeläggning (per 100 vpl)	ID0128	<1	4,1 ●	3,7	3,5
Överflyttning IVA patienter pga resursbrist (antal/100 vtf)	ID0136	<1,5	4,3 ●	4,3	3,0
Riskbedömning trycksår	ID0021	>79,5 %	76,2 ●		
Vårdplan trycksår	ID0233	>95 %	84,2 ●		
Uppkomna trycksår under vårdtiden (slutenvård)	ID0240	<5 %	7,5 ●		
Vårdrelaterade infektioner	ID0025	<8 % Sus	●		
		<6 % Hbg			
		<4 % Övriga	8,9		
Öppenvårdsantibiotika (vårdcentralerna)	ID0011	<325	335 ●	340	349
Bredspektrum antibiotika vid urinvägsinfektion	ID0049	<10 %	13 ●	13	16,2
Penicillin V vid behandling av barn med luftvägsantibiotika	ID0050	>75 %	74 ●	70	69,0
Andel orala opioider	ID0027	>70 %	73 ●	71	70,9
Utskrivningsinformation läkemedel ett eller fler läkemedel	ID0306	>70 %	70 ●		
Tvårprofessionell läkemedelsgenomgång (primärvård)	ID0016	>50 %	12 ●	22	21
Tvårprofessionell läkemedelsgenomgång, inklusive läkemedelsavstämning (slutenvård)	ID0015	>50 %	28 ●	26	34
Olämpliga läkemedel Äldre (>75 år)	ID0028	<25 000 DDD/1000	22 700 ●	23 700	25 000
Fallriskbedömning	ID0012	>79,5 %	76,1 ●	80	78
Vårdplan avseende fallrisk	ID0013	>95 %	88,2 ●	87	87
Dokumenterad munhålsbedömning (palliativ)	ID0126	>80 %	69,8 ●		
Riskbedömning undernäring	ID0023	>79,5 %	73,9 ●	79	76
Vårdplan undernäring	ID0292	>95 %	84,3 ●	84	84

minska i Skåne och resultatet för senast aktuell tolv månadersperiod är 335 recept per 1000 invånare. Dock ligger Skåne fortfarande högt vid en jämförelse mellan Sveriges län. Arbetet med ökad följsamhet till behandlingsrekommendationerna, enligt fastställd handlingsplan av *Strama Skåne* (Strategigruppen för rationell antibiotikaanvändning och minskad antibiotikaresistens), måste fortsätta. Men för att bättre utvärdera om antibiotika används enligt gällande riktlinjer och för att arbeta vidare mot en klok antibiotikaanvändning krävs tillgång till diagnoskopplade antibiotikadata.

Trycksår är en undvikbar vårdskada som förorsakar stort lidande för patienten. Två gånger per år mäts hur många patienter som är i riskzonen, hur många patienter som har trycksår samt vilka förebyggande insatser som görs. Sådana årliga mätningar påbörjades våren 2012. Mätningen då visade att 19 procent av patienterna inom Region Skånes vårdavdelningar hade ett eller flera trycksår. Vid vårens mätning 2017 var motsvarande siffra inom Region Skåne 11,5 pro-

cent. Detta innebär att resultatet har förbättrats med drygt 7 procentenheter sedan mätningarna startade.

Vårdrelaterade infektioner är tillsammans med trycksår en av de största riskerna mot patientsäkerheten inom hälso- och sjukvården. Region Skåne följer det nationella mönstret och det har totalt sett inte skett någon större minskning av vårdrelaterade infektioner under de senaste åren. Andelen vårdrelaterade infektioner har minskat från drygt 11 procent sedan mätningarna startade (2008), och har de senaste åren legat på i stort sett oförändrad nivå kring 9 procent.

Målet för verksamheten är att andelen vårdrelaterade infektioner inte ska överstiga 8 procent för Skånes universitetssjukhus, 6 procent för Centralsjukhuset Kristianstad och för Helsingborgs lasarett samt 4 procent för övriga sjukhus. Vid vårens mätning nådde Centralsjukhuset Kristianstad, Hälsostaden Ängelholm och Lasarettet i Landskrona sina mål.

Antalet överbeläggningar och patienter som flyttas runt på grund av platsbrist

fortsätter att öka. Samtliga förvaltningar upplever brist på vårdplatser och stora ansträngningar görs för att komma tillrätta med problemen. Antalet vårdplatser har minskat med cirka 150 sedan augusti 2016, vilket i första hand beror på personalbrist. En allvarlig patientsäkerhetsrisk är att patienter på grund av vårdplatsbrist tvingas vänta lång tid på akutmottagningen.

Överflyttning av intensivvårdspatienter på grund av resursbrist följs sedan flera år med hjälp av data från Svenska intensivvårdsregistret. Antalet överflyttningar har fortsatt att öka under 2017 vilket är ett uttryck för att dimensioneringen av intensivvårdsplatser inte alltid motsvarar behovet. På några förvaltningar har så kallade intermedieärplatser inrättats för att minska behovet av IVA-vårdplatser.

Tillgänglig hälso- och sjukvård

Tillgängligheten till besök och operation och åtgärd har ökat. Andelen som väntat högst 90 dagar till en första kontakt har ökat (84 procent) jämfört med föregående år (83 procent). Detsamma

Måluppfyllelse Tillgänglig hälso- och sjukvård

Område	ID nr	Målnivå 2017	Utfall 2017 jan-aug	Utfall 2016	Utfall 2015
Telefontillgänglighet primärvård (enligt vårdgaranti)	ID0075	100 %	80,3 ●	85,0	83,1
Vårdgaranti primärvård läkarbesök	ID0076	100 %	89,7 ●	89,4	90,5
Vårdgaranti väntande inom 90 dagar, första besök	ID0069	100 %	84 ●	83,1	83,3
Vårdgaranti väntande inom 90 dagar, operation/åtgärd	ID0070	100 %	72,8 ●	70,9	72,8
Följsamhet till medicinskt måldatum för genomförda återbesök	ID0139	70 %	29,4 ●	30,5	27,1
Tillgänglighet MR, väntande inom 30 dagar	ID0078	> 80 %	37,6 ●	42,4	42,8
Andel som nås inom 20 min av ambulans vid prio I-larm	ID0211	> 90 %	84,7 ●	81,3	xx
Andel som väntar mindre än 1 timme till första läkarbedömning	ID0210	> 80 %	44,7 ●	45,7	47,3
Vistelsetid på akutmottagning som understiger 4 timmar	ID0068	> 80 %	62,4 ●	64,6	66,6
Tillgänglighet till operation av höftfraktur inom 24 timmar	ID0081	>80 %	72,2 ●	71,4	73,1
Mediantid från ankomst till sjukhus till trombolysstart*	ID0269	<40 min	51,0 ¹ ●	50,0	49,5
Reperfusion vid hjärtinfarkt inom rekommenderad tid*	ID0153	> 90 %	71,6 ¹ ●	70,3	71,6
Tillgänglighet barn och unga med psykisk ohälsa, genomförda första besök inom 30 dagar	ID0079	>95 %	85,1 ●	91,2	94,5
Tillgänglighet till vuxenpsykiatri	ID0233	>60 %	37,9 ●	42,7	47,1
Akutsökande på vuxenpsykiatriska akutmottagningar	ID0222	ingen ökning	12 ●	-13	10

1. Avser maj 2016 till och med april 2017.

gäller andelen väntande högst 90 dagar till operation/åtgärd (73 procent jämfört med 71 procent 2016). Under perioden har drygt 14 700 patienter registrerats för vårdsamordning, vilket är 200 fler än motsvarande period 2016. Ett regionalt operationsteam har börjat operera patienter i dagkirurgi på sjukhus med lediga operationssalar, oftast på helger.

Ett ökat vårdbehov samt behov av utbyte av äldre utrustning har medfört att tillgängligheten till magnetröntgen (MR) har försämrats, andelen väntande till MR inom 30 dagar har, trots en faktisk produktionsökning, minskat (39 procent) jämfört med föregående år (42 procent).

Kunskapsbaserad vård

Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård innebär att vården ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet och utformas för att möta den individuella patientens behov på bästa möjliga sätt.

Arbetet med strukturerad implementering av vårdprogram och riktlinjer fortsätter. Under våren har konsekvensanalys (gap-analys) genomförts inom MS- och Parkinsonverksamheten. Två vårdprogram inom behandlingsområdet för psykisk hälsa har fastställts, *Återfallsförebyggande behandling vid bipolär sjukdom* samt *Förbättrad somatisk hälsa*

för personer med allvarlig psykisk sjukdom.

Projektet om direktöverföring från datajournal till kvalitetsregister fortsätter. Idag har automatiserad överföring tagits fram för fyra kvalitetsregister.

Det regionala kvalitetsregisterarbetet bedrivs på flera fronter. Inom Södra sjukvårdsregionen finns idag en gemensam registercentrumorganisation med *RCC Syd* (regionalt cancercentrum) och *RC Syd* (registercentrum) som de två noderna. *Skånsk kvalitetskraft* är ett nätverk inom Region Skåne med verksamhetsföreträdare som representerar cirka 15 olika nationella kvalitetsregister. *Skånsk kvalitetskraft* arrangerade för 11:e året i rad en kvalitetsregisterkonferens i april med fokus på forskning och förbättringsarbete som utgår från kvalitetsregister. Projektet om direktöverföring från data-journal till kvalitetsregister fortsätter. Idag har automatiserad överföring tagits fram för fyra kvalitetsregister.

Effektiv hälso- och sjukvård

En effektiv vård är den vård som med tillgängliga resurser skapar bästa möjliga resultat, hälsa, för patienten. Det innebär att tillgängliga resurser ska utnyttjas på bästa sätt för att uppnå målen.

Ur ett nationellt perspektiv erbjuder

Region Skåne en hälso- och sjukvård som rankas kvalitativt högt till en strukturerad kostnad som ligger under riksgenomsnittet. I SKL:s samlade resultatsammanställning rankas Region Skåne i jämförelse med andra regioner och landsting bättre än genomsnittet inom områden såsom njursjukvård, reumatoid artrit, cancer, ortopedi, stroke, hjärtsjukvård, psykiatri och patienterfarenheter.

Strategi för förbättringsarbete i Region Skåne 2016-2020 identifierar sex områden där förbättringar har stor potential att öka kvalitet och minska kostnader. Utgångspunkten för strategin är att minska kvalitetsbristkostnader genom att alla chefer och medarbetare jobbar med ett systematiskt förbättringsarbete. Inledningsvis har stort fokus lagts på att öka chefers förmåga att jobba med ständiga förbättringar. Utbildningsprogram för chefer, verksamhetsutvecklare och förbättringsledare genomförs kontinuerligt. Närmare 92 procent av deltagarna på utbildningarna anger att de skulle rekommendera utbildningen till en kollega. Ett alumni-nätverk bestående av alla deltagare som genomgått utbildningarna har etablerats med årligt möte i juni varje år för vidare kunskapsspridning.

En strategi rörande patienter och närstående håller på att utvecklas. Stra-

tegens utgångspunkt är de erfarenheter som finns av olika sätt att involvera patienter och närstående i utvecklingen av hälso- och sjukvården ska tas tillvara och utvecklas. Det finns förbättringsteam eller formella rådsfunktioner till verksamheten där patienter deltar. Cancervården har infört patientråd och genomfört mätningar av patienters upplevelse. I takt med att de standardiserade vårdförloppen implementeras är det också viktigt att patienternas upplevelse återförs till verksamheten för vidare verksamhetsutveckling. Tester på förbättringsåtgärder genomförs under hösten 2017. Region Skåne är också med i *Swedish standards institute* (SIS), ett standardiseringsarbete kopplat till arbetet med personcentrerad vård.

Nollvision i vården är visionen för Region Skånes patientsäkerhetsarbete. Patientsäkerhetsarbete pågår i stor omfattning varje dag. Resultat för detta arbete finns även ovan redovisat under *Säker hälso- och sjukvård*. Region Skåne ligger i framkant gällande arbetet med innovationsupphandling inom området fallprevention. Innovationsupphandlingen skapar såväl nya tjänster och produkter som nya insikter om hur medborgare med fallrisk kan undvika fall vilket undviker skador och ger bättre livskvalitet.

Stort fokus i förbättringsarbetet ligger också på hantering av läkemedel. Ett omfattande regionövergripande förbättringsarbete drivs i syfte att öka andelen läkemedelsgenomgångar och aktuella läkemedelslistor. Studier, problemanalys genomförs och förbättringsåtgärder testas. *Eped* är exempel på ett elektroniskt beslutstöd för läkemedel inom barn-

sjukvården. Sedan mars 2016 finns det en regional eped-redaktion till stöd för vården inom bland annat neonatologi, barnintensivvård, kirurgi och kardiologi.

Produktions- och kapacitetsplanering är inte etablerat i alla Region Skånes verksamheter. Metoder, arbetssätt och även förvaltningsspecifika strategier finns dock. Regiongemensamma utbildningsinsatser planeras i samarbete med förvaltningarna. En framtida sammanhållen digital vårdmiljö kommer innebära stora förbättringar i att åstadkomma såväl realtidsuppföljningar av regionens kapacitet som strategisk produktionsplanering. Daglig styrning genom så kallade pulsrönder och pulsmöten sker i allt större utsträckning. Region Skåne kan uppvisa goda erfarenheter av pulsmöten.

Inom området kunskapsstyrning har implementering av vårdprogrammen kring artros och sepsis (blodförgiftning) bidragit med ett stort lärande kring hur framgångsrik implementering kan gå till. En etablerad struktur genom *införandegruppen* utvecklar processer för hur såväl nationella, regionala och lokala vårdprogram kan implementeras.

För närstående och patienter är övergångar mellan vårdformer, huvudmän eller mottagning och avdelning något som uppfattas som väldigt utmanande ur koordineringssynpunkt men även som en patientsäkerhetsrisk. Genom avtal med kommunerna finns nu bättre förutsättningar för att aktivt arbeta med frågan. Regiondirektören har fattas beslut om att tillsätta ett projekt på temat att utveckla den nära vården. Pro-

jektet ligger i linje med Hälso- och sjukvårdsavtalet.

Särskilt prioriterade områden

Primärvård

Region Skåne arbetar aktivt med att utveckla primärvården, både dess uppdrag och förutsättningarna för att uppfylla befolkningens behov. Bland många konkreta insatser kan nämnas att mer än 1000 patienter blivit inskrivna i den nya vårdformen med vårdteam via standardiserade individuella vårdplaner (SIP), att närmare 50 procent av patienterna som söker kvälls- och helgmottagningen i Helsingborg hänvisas till ordinarie vårdcentral eller till egenvård, att kompetensen för att upptäcka och behandla psykisk ohälsa förstärks bland annat genom ett pilotprojekt med psykologer i första linjens vård.

Akutsjukvård

Under första hälften av 2017 nåddes 85 procent av alla prio 1-uppdrag av ambulans inom 20 minuter från inkommet larm. Region Skånes mål är 90 procent. Arbetet pågår bland annat med utökad dynamisk dirigerings samt ett förändrat arbetssätt och resursutnyttjande i samband med organisationsförändring. I enlighet med Region Skånes vårdprogram för svår sepsis har rutiner för *sepsislarm* implementerats på samtliga sjukhus i Skåne. Målet är att alla patienter med sepsis ska få intravenös antibiotika inom en timme efter ankomst till akutmottagningen. Redan ett år efter implementering av vårdprogrammet får mer än 95 procent av patienterna antibiotika inom en timme.

Måluppfyllelse Akutsjukvård

Område	ID nr	Målnivå 2017	Utfall 2017 jan-aug	Utfall 2016	Utfall 2015
Andel patienter som nås inom 20 min av ambulans vid prio 1 larm (median)	ID0211	> 90 %	84,7	–	–
Andel patienter med misstanke om svår sepsis som erhåller antibiotika inom 1 timme	ID0303		97,9	–	–
Vistelsestid på akutmottagning som understiger 4 timmar	ID0068	> 80 %	62,4	64,6	66,6
Tillgänglighet till operation av höftfraktur inom 24 timmar	ID0081	> 80 %	72,2	71,4	73,1
Mediantid från ankomst till sjukhus till trombolysstart	ID0269	< 40,0 min	51,0 ¹	50,0	49,5
Reperfusion vid STEMI/LBBB inom rekommenderad tid	ID0153	> 90 %	71,6 ¹	70,3	71,6

1. Avser maj 2016 till och med april 2017.

Högkvalitativ cancervård i hela Skåne

De övergripande målen för cancervården i Region Skåne är:

- Patientens väntetid från välgrundad misstanke om cancer till behandlingsstart ska följa målen i de nationella standardiserade vårdförloppen.
- Alla cancerpatienter ska erbjudas kontaktsjuksköterska.

Region Skåne uppfyller de nationella målen för 2017 och har nu 26 fungerade standardiserade vårdförlopp (SVF) i drift. Måluppfyllelsen förbättras hela tiden och under januari-juni 2017 genomfördes cirka 50 procent av de standardiserade vårdförloppen inom utsatt tid. De största förbättringarna ses inom prostatacancer och lungcancer. För kirurgi vid prostatacancer har medelväntetiden minskats från 132 dagar till 91 dagar. Under 2017 kommer i Skåne cirka 6 000 personer, 75 procent av alla som får cancer, att få diagnosen efter en SVF-utredning.

Totalt i Skåne klarar 50 procent av vårdprocesserna det nationella tidsmålet från välgrundad misstanke om cancer till start av behandling. Det tar i medeltal 39 dagar. Motsvarande siffror januari-juni 2016 var 45 procent och i medeltal 47 dagar. I alla tre sjukvårdsförvaltningar ser man samma positiva utveckling, men det varierar inom de olika SVF-processerna hur resultaten ser ut. De största förbättringarna finns inom prostata- och lungcancervården. Under 2015 klarades det nationella tidsmålet vid prostatacancer i 32 procent av fallen och medelutredningstiden var 92 dagar. 2017 klaras tidsmålet i 40 procent av fallen på en medeltid om 70 dagar. För kirurgi vid prostatacancer har medeltiden minskats från 132 dagar till 91 dagar. Motsvarande siffror för lungcancer har inte förbättrats lika mycket men en mycket positiv trend ses efter stora satsningar på exempelvis datortomografi och positronemissionstomografi (CT-PET), specifik ultraljudsundersökning samt thoraxkirurgi. Förlopp med lägst resultat är fortfarande urinblåscancer och cancer i galla, lever eller bukspottkörtel. En svag försämring av

resultaten för vård av bröstcancer och tjock- och ändtarmscancer på Sus förklaras till stora delar av bristen på operationsplatser och vårdplatser.

Bättre förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa

Kvinnor i förlossning ska omhändertas på vald förlossningsavdelning eller sjukhus, och hänvisning ska endast ske då kvinnans medicinska tillstånd kräver vård på annan förlossningsavdelning. Målet är att minst 95 procent av de födande kvinnorna gör det på självvald förlossningsavdelning. Tre av fem sjukhus uppnår målet. Helsingborgs sjukhus och Sus Malmö ligger sedan en lång tid tillbaka stabilt med god måluppfyllelse. Centralsjukhuset i Kristianstad har viss variation månadsvis men når målet totalt sett för perioden januari-augusti. Sjukhuset i Ystad har hänvisat 9,3 procent av patienterna till annan förlossningsavdelning vilket ändå är något bättre jämfört med föregående mätperiod. Sus Lund ligger fortsatt långt från måluppfyllelse och hänvisade 15,8 procent av patienterna. Den dominerande orsaken till att kvinnor hänvisas till annan förlossningsavdelning är att antalet förlossningsrum inte räcker till.

Arbete pågår för att effektivisera vårdprocesserna så att fler förlossningsrum frigörs snabbare. Med det ökande antalet förlossningar är det dock utmanande inom ramen för befintlig verksamhet att tillgodose behovet. Under våren har en strategisk plan för bättre förlossningsvård och kvinnors hälsa 2017-2019 med handlingsplan för 2017-2018 tagits fram och arbetet i linje med planerna är påbörjat.

Psykisk hälsa

Målen för psykiatrivården och arbetet att minska psykisk ohälsa är flera. De psykiatriska patientprocesserna ska vara sammanhållna, patienten ska vara delaktig i planering av vården och patientnöjdheten ska vara högre i Region Skåne än riksnittet. Följsamheten till vårdprogram och riktlinjer samt ökad registrering i psykiatriska kvalitetsregister ska förbättras jämfört med föregående år. Antal självmord i Skåne ska

minska, nollvision ska råda. Tillgängligheten till psykiatrisk vård ska öka jämfört med föregående år. Barn med psykisk ohälsa, utvecklingsstörning och barn som far illa ska tidigt identifieras genom samverkan med socialtjänst och elevhälsa.

Psykiatrin i Skåne arbetar med olika modeller för sammanhållna vårdprocesser. Som exempel kan nämnas att alla patienter erbjuds ett suicidpreventivt återbesök i öppenvård inom åtta dagar efter heldygnsvård. Det finns också möjlighet till kontakt med mobila team eller mellanvård som en övergång mellan heldygns- och öppenvård. Psykiatri Skåne arbetar också för att tiden mellan utredning och behandling ska bli så kort som möjligt. Det finns olika handlingar som det är lång väntetid till, ett exempel är *Könsidentitetsteamet* (KIT). Utredning och behandling pågår under flera år och med ett flertal aktörer inblandade.

För en ökad patientdelaktighet och ett snabbare omhändertagande arbetar psykiatrin i Skåne för att införa så kallade ACT/FACT-team i alla verksamhetsområdena. Arbetsmodellen *Flexibel ACT* (Assertive Community Treatment) är ursprungligen nederländsk och innebär att man arbetar på två olika nivåer, dels behandling "som vanligt" i ett multidisciplinärt team med case-management, dels ett större teamansvar då patienten är i kris och riskerar att återinsjukna. Ett digitalt instrument (FACT-tavla) används vanligtvis som hjälpmedel på de regelbundna FACT-möten där patienter "uppgraderas" och blir hela teamets angelägenhet. Uppdatering och genomgång av FACT-tavlan sker två gånger i veckan i de mindre teamen och varje dag i de större. Varje möte ska vara högst 15 minuter. Idag finns totalt 17 team i Region Skåne. Genom att förbättra arbetet med vårdplaner och samordnade individuella vårdplaner (SIP) ökas också patienternas delaktighet. Region Skåne arbetar målmedvetet utifrån en nollvision för suicid. Första halvåret 2017 har antalet anmälda suicid enligt Lex Maria-statistiken också minskat med drygt 30 procent jämfört med förra året.

Inom barn- och ungdomspsykiatri i Skåne arbetar man utifrån konceptet *En väg in*. Det ska leda till att barn och ungdomar, föräldrar och samverkanspartners får råd, stöd och hänvisning till att lättare och tidigt få professionell kontakt och hjälp för att förebygga psykisk ohälsa. Tidig upptäckt av psykisk ohälsa och tidiga insatser görs ofta i samverkan med den kommunala skolans elevhälsa. När det gäller barn som far illa i hemmet är det, oavsett vårdnivå, av största vikt att uppmärksamma och agera vid misstanke. I alla barn- och ungdomspsykiatriens verksamheter pågår ett ständigt arbete med att informera och utbilda medarbetare kring detta och det senaste halvåret ses också en ökning av antalet orosanmälningar enligt Socialtjänstlagen med 5 procent.

En drivande utvecklingsaktör E-hälsa för framtidens sjukvård

Totalt pågår mer än 50 initiativ inom digitalisering och e-hälsa i form av projekt och förstudier. Primärvården har nu möjlighet att erbjuda patienterna att boka, boka om och boka av tider via 1177. Mödravården startar under hösten en pilot med ombokning av tider, och appen *Min vårdapp* kommer under 2018 bland annat att erbjuda samma möjligheter. Appen kommer också att innehålla videofunktionalitet. Självincheckning i automater på mottagningar är i pilotdrift och under hösten kommer ett tiotal kiosker att adderas till piloten. En ny app för incheckning och betalning av patientavgift är kravställd och beställd. Kognitiv beteendeterapi (KBT) på internet, *iKBT*, införs på ett mindre antal primärvårdsenheter samt barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och vuxenpsykiatri i Malmö. Detta sker genom den nationella e-tjänsten *Stöd och behandling* (SoB). Funktionalitet för videosamtal via Skype testas nu i SoB. Utveckling av *Digital kallelse* och medgivande för digital kallelse och/eller sms pågår med plan för införande 2018. *Patientens egna provtagning* (PEP) för klamydia och gonorré innebär automatisering av beställning och provsvar via 1177. Lansering planeras till januari 2018.

Utbildningsuppdraget

Den skånska hälso- och sjukvården har tre uppdrag: att bedriva hälso- och sjukvård, forskning och utbildning. Region Skåne erbjuder årligen cirka 8 000 studenter verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och praktisk kunskap inom olika verksamheter. Utbildningsuppdraget är Region Skånes viktigaste möjlighet till rekrytering av framtida medarbetare, och studenterna berikar dessutom verksamheten med sina kunskaper. Behovet av utbildningsplatser ökar från år till år, liksom antalet utbildningsanordnare, och utmaningen att balansera hälso- och sjukvårdens olika uppdrag blir allt mer komplex. Under året har exempelvis lärosätena ökat antalet utbildningsplatser på sjuksköterskeutbildningen vilket i sin tur innebär att ett ökat behov av platser för verksamhetsförlagd utbildning med totalt 90 platser.

För att den praktiska delen av utbildningarna ska bli kvalitativt bra för både studenterna och arbetsgivaren är det av största vikt att det finns handledare i verksamheterna. Handledarna finns bland Region Skånes anställda, och de ska ha rätt kompetens och rätt förutsättningar för att klara uppdraget. Tillsammans med lärosätena har Region Skåne under året reviderat modellen för handledning. Även handledarmetodiken har utvecklats enligt principen *peer-learning* som innebär att studenter tillsammans handleder varandra inför nya uppgifter. Sju vårdcentraler i Malmöområdet arbetar nu efter denna modell. Samtliga förvaltningar arbetar även med att utveckla utbildningssalar med förstärkt handledning för att möta ett ökat utbildningsbehov.

Det redan väl etablerade samverkan mellan Region Skåne och de olika utbildningarna i Skåne fortsätter att utvecklas väl. Valfungerande samverkan och dialog är en förutsättning för att utbildningarna bättre ska anpassas till verksamhetens krav och behov.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Hälso- och sjukvårdsnämnden har, utifrån vad som gäller i reglementet för re-

gionstyrelse, nämnder med flera – vilket tar utgångspunkt i kommunallagen – ett samlat ansvar för ledningen av hälso- och sjukvården i Region Skåne, vari uppföljning av upphandlade vårdtjänster utgör en av flera delar.

Driftformerna för upphandlade vårdtjänster medger något olika förutsättningar för uppföljning och innebär att förhållningssättet kan behöva anpassas till de fyra olika lagstiftningar som finns beträffande upphandlade vårdtjänster – lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om valfrihetssystem (LOV), lagen om läkarvårdsersättning (LOL) och lagen om ersättning för fysioterapi (LOF) – samt uppföljning av de partnerskap som finns med civilsamhället inom Idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Uppföljning av upphandlade vårdtjänster sker i form av periodiserade och fortlöpande systematiska uppföljningar, dels månadsvis beträffande fakturakontroller av produktion och ekonomi, i tertiär och årsredovisningar, dels i form av periodiserade uppföljningar. Vidare sker fördjupade uppföljningar, vilka kan ske på förekommen anledning eller utifrån tematisk grund. Dessutom kan uppföljning ske som särskild revision och tillsyn utifrån medicinska eller ekonomiska grunder och då mot bakgrund av speciella omständigheter.

Omfattning och frekvens av fortlöpande systematisk uppföljning av upphandlade vårdtjänster styrs till del utifrån Kommunallagen, som stipulerar att uppföljning av tjänster ska ske för kontroll av fullgörande av upphandlat uppdrag och måluppfyllelse utifrån uppdrag. Regionala beslut avseende uppföljning, liksom vad som särskilt framgår för respektive avtal, är också styrande vad beträffar omfattning och frekvens. Vidare är det nödvändigt att anpassa uppföljningen till olika förutsättningar som driftform, antal utförare, uppdragens omfattning och komplexitet samt hur angelägen verksamheten är ur allmänintresse. Den modell som valts är Kammarkollegiets modell, *Avtalsuppföljning av vård och omsorg*, vilken ger möjlighet till en gemensam syn och handläggning för fortlöpande systematiskt uppföljning.

Då det vid uppföljning upptäcks avvikelser vidtas åtgärder i varierande omfattning, beroende på dignitet av avvikelse och möjligheter till sanktioner utifrån avtalsformuleringar och avtalsform.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Det samlade nettoresultatet för hälso- och sjukvården i Region Skåne blev -306,2 miljoner kronor vilket är 787,5 miljoner kronor sämre än budget per augusti 2017. Resultatet är närmare 500 miljoner sämre än förra året för samma period (+193 miljoner). I resultatet ingår all verksamhet som är finansierad med skattemedel, alltså både i egen regi och regionens kostnader för vård som bedrivs i privat regi.

Kostnadsutvecklingen för verksamheten är 5,1 procent jämfört med samma period förra året. Den enskilt största kostnadsposten är personalkostnader som står för 60 procent av kostnaderna och är knappt 600 miljoner kronor högre i år än samma period förra året, vilket motsvarar 5,5 procent. En annan post som ökar jämfört med föregående år är kostnaderna relaterade till lokaler vilka ökat med närmare 16 procent.

Prognosen för 2017 visar på ett resultat på -1 235,8 miljoner kronor vilket är 1 273,2 miljoner kronor sämre än budget. Sjukvårdsnämnderna har ett resultatkrav på den vård som bedrivs inom det så kallade *Hälsovalet* tillsammans på 37,4 miljoner kronor. Ekonomiska åtgärder har identifierats och delvis vidtagits för att bromsa den höga kostnadsutvecklingen och delårseffekterna för 2017 är inkluderade i prognosen för året.

Läs mer i:

- Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsberättelse
- Sjukvårdsnämnden Kryhs verksamhetsberättelse
- Sjukvårdsnämnden Sunds verksamhetsberättelse
- Sjukvårdsnämnden Sus verksamhetsberättelse
- Habilitering- och hjälpmedelsnämndens verksamhetsberättelse

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för planering och genomförande av regional kollektivtrafik, vilket följer av att Region Skåne enligt lag är regional kollektivtrafikmyndighet. Nämnden driver Öresundstågstrafiken i samverkan med sex sydlän och danska Trafikministeriet. Nämnden ansvarar också för färdtjänst i 23 kommuner och för sjukresorna i Skåne.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet Kundnöjdhet

Året har hittills inte motsvarat den önskade bilden vad gäller kundernas nöjdhet med Skånetrafiken. Nöjd kund-index (NKI enligt den nationella undersökningen *Kollbar*) för återkommande kunder når sammantaget 52 procent, vilket är lägre än motsvarande period 2016, och även lägre än det satta målet för hela året.

Eftersom all trafik utförs på entreprenad är samverkan med trafikföretagen avgörande för att få nöjdare kunder. I busstrafiken tillämpas en affärsmodell som syftar till att trafikföretagen ska vara delaktiga och påverkas av kundernas val. Fler och nöjdare kunder ger bonus och ökade intäkter för trafikföretagen och omvänt minskad ersättning. Majoriteten av resorna i busstrafiken sker nu i avtal med denna affärsmodell och i juni tecknades ett nytt avtal med en liknande modell för Pågatågstrafiken. Det nya avtalet för Pågatågen innebär många förändringar som syftar till att förbättra för kunderna. En del är att trafikföretaget inte bara kommer att ansvara för driften utan även fordonsunderhåll och ersättningstrafik.

De många störningarna i järnvägsinfrastrukturen och brister i trafikinformation ger ett försämrat förtroende för tågtrafiken och leder till en lägre

nöjdhet. Dessutom har de resenärer som pendlat över Öresundsbron haft en längre restid och upplevt trängsel ombord beroende på ID- och gränskontrollerna. Med start i september återfås normal restid över bron och även mer kapacitet i rusningstrafiken.

Den välbehövliga upprustningen av Öresundstågen har påbörjats under hösten. Efter mer än 15 år i trafik är tågen slitna och en rejäl uppfräschning med bland annat renoverade stolar, ny belysning, nya golvmattor, nytt toalett-system och ommålning ska bidra till en högre kundnöjdhet. Det första upprustade tåget kommer att rulla i trafik under hösten. Långsamma beslutsprocesser mellan ägarna har medfört att denna upprustning dragit ut på tiden. Generellt finns förbättringsbehov i styrning av Öresundstågsaffären. Fragmenterat ägande, dålig ekonomistyrning, bristande underhåll medför sämre kvalitet för kund och överskridande av budget utan för Skånetrafikens kontroll.

Bussflottan har upgraderats under 2017. I december 2016 sattes dubbeläckare i trafik på sträckan Kristianstad-Malmö och Hörby-Lund med en tydlig resandeökning som följd och i Malmö har 68 stadsbussar bytts ut till nya.

Årligen sker en omfattande extern kundundersökning ombord på Skånetrafikens bussar och tåg, *Kvalitetsmätning ombord*. Resultatet hittills i år visar att målen för Pågatågen, regionbussarna och stadsbussarna uppnås, men inte målen för Öresundståg.

En drivande utvecklingsaktör

Resandet fortsätter att öka. Ökningen hittills i år är sammantaget 2 procent, vilket motsvarar drygt två miljoner nya resor och rekord jämfört med tidigare år. Detta ligger dock under målet, främst

beroende på en minskning av resorna över bron, störningar i järnvägsinfrastrukturen och försämrad framkomlighet i centrala Helsingborg. Med start i september får man tillbaka normal restid över bron och även mer kapacitet i rusningstrafiken. Bristerna i järnvägsinfrastrukturen är en av de största utmaningar och dialogen med Trafikverket har intensifierats. I Helsingborg kommer de nya busskörfälten på sikt att innebära att Helsingborgsexpressen får den rakaste och snabbaste vägen till centrum.

Ett av årets viktigaste beslut i syfte att öka resandet där marknadsförutsättningarna är störst är kollektivtrafiknämndens beslut om att lansera *System 3*, som är arbetsnamnet på ett nytt modernt tågsystem, att addera till dagens två system, och som avser sträckan Köpenhamn-Malmö-Lund-Helsingborg. Tågsystemets styrka är en ny produkt – en resetjänst baserad på kundernas framtida krav och behov. Kunderna och deras behov ska sättas i fokus så tågtrafiken erbjuder en betydligt högre kvalitetsnivå, och inte bara utökas kapacitetsmässigt.

Omställningen till fossilbränslefri kollektivtrafik fortsätter och inom ramen för trepartssamarbetet i Malmö har man enats om att införa elbuss på linje 3 och linje 7 i Malmö. Införandet av elbuss innebär inte endast fordonsbyte. För att kunna vara så konkurrenskraftiga som möjligt mot biltrafiken kommer ett antal infrastrukturåtgärder att genomföras. Skånetrafiken kommer att nå målet om fossilfri kollektivtrafik till 2020.

Utvecklingsarbetet för ett nytt modernt biljett- och betalssystem har fortsatt. Den nya prismodellen som beslutades hösten 2016, lanserades för de skånska kunderna den 27 mars i år, till-

sammans med ett helt nytt biljettsystem. Den nya pris- och zonmodellen innebär ett nytt, enklare sätt att resa med så kallade personliga zoner (liten, mellan eller hela Skåne) samt ett förenklat sortiment med tre biljettyper (enkel-, 24-timmars- och 30-dagarsbiljett).

Först ut som biljettbärare i nya biljettsystemet är en ny, enklare och modernare Skånetrafiken-app (Skå) för att söka och köpa resa. Längre fram kommer även andra typer av färdbevis som någon form av plastkort. Samtliga bussar har också utrustats med nya validatorer för att maskinellt kunna läsa den nya app-biljetten. Dessa är även förberedda för att kunna läsa kontaktlösa bankkort.

Den nya biljett- och betalssystemet utvecklas kontinuerligt och kommer att leva parallellt med det ”gamla” Jojo-systemet som gradvis utvecklas och ersätts innan årsskiftet 2019/2020. I planen för slutet av 2017 och början av 2018 ligger möjlighet att köpa biljett och resa med nya appen till Danmark och våra grannlän samt företagserbjudanden.

Uppföljning och utvärdering av det nya systemet är igång och kommer att ske fortlöpande. Efter mjuklanseringen under våren har försäljningen nu tagit fart i nya appen. Skånetrafiken har nu cirka 120 000 aktiva biljettköpare och biljettintäkter motsvarande 70 miljoner kronor hittills i år.

Enligt kundundersökningen *Kollbar* tycker mer än hälften av kunderna att det nya systemet är bättre än det gamla, och 8 av 10 tycker att det nya systemet är likvärdigt eller bättre än dagens.

Genom vårt nya biljettsystem är förhoppningen att göra det enklare och smidigare att åka kollektivt så att det bidrar till målet att få fler och nöjdare kunder.

Serviceesor

Nöjdheten hos de kunder som reser med färdtjänst och sjukresor är något bättre 2017 än 2016. Hittills är resultatet 84 procent kundnöjdhet, jämfört med målet som är 87 procent. Kunderna är mer nöjda med hur själva resan

fungerar än med bokningen. I februari fattade kollektivtrafiknämnden beslut att beställningsmottagningen ska ske i egen regi. Syftet är att förbättra kvaliteten genom bättre lokalkännedom och språk. Skånetrafiken är igång med att verkställa uppdraget med ett successivt övertagande av beställningscentralen från maj 2018 och fullt ut 30 juli 2018. Samtidigt utökas trafikledningen och samlokaliseras med beställningscentralen i våra gemensamma lokaler i Hässleholm.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Resultatet efter augusti är plus 72 miljoner kronor, vilket är 51 miljoner kronor bättre än budget.

Biljettintäkterna uppgår till 1 781 miljoner kronor vilket är 5 miljoner kronor sämre än budget, men 101 miljoner kronor, motsvarande 6 procent, bättre än 2016. Negativa effekter av ID-kontrollerna motsvarar ett intäktsbortfall jämfört med budget på cirka 27 miljoner kronor för trafiken över Öresund. ID-kontrollerna på Köpenhamn Airport Kastrup togs bort den 5 maj 2017, och sedan dess har Skånetrafiken sett en svagt positiv trend på intäkterna koplade till trafiken över Öresund. Biljettintäkterna i Skåne har ett utfall på 22 miljoner kronor bättre än budget.

Intäkterna på serviceesor har ett utfall på 133 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner bättre än budget. En av anledningarna är det ökade antalet sjukresor, vilket ger ökade intäkter i form av egenavgifter, men som också för med sig ökade transportkostnader som inte motsvarar intäkterna. Övriga intäkter påverkas positivt av två poster som inte finns med i budget: ett bidrag på 37 miljoner kronor från Trafikverket, avseende ersättning för Skånetrafikens kostnader under perioden fjärde januari till tredje november 2016, samt försäljning av ett gammalt Pågatåg och 82 bussar som genererat en intäkt på 5 miljoner kronor samt en lika stor kostnad. De totala intäkterna, rensat från vidarefakturerering på 37 miljoner och reavinst på 5 miljoner kronor, för perioden blir därför 3 604 miljoner kronor, vilket är 41

miljoner kronor, motsvarande 1 procent, bättre än budget för samma period.

Självfinansieringsgraden är efter augusti 58 procent, jämfört med samma period 2016 som var 57 procent. Utfallet 2017 påverkas dock positivt av det bidrag avseende ID-kontroller som Skånetrafiken erhållit av Trafikverket.

Verksamheten uppfyller inte kravet på en ekonomi i balans.

Läs mer i:

- Kollektivtrafiknämndens verksamhetsberättelse

Kulturverksamhet

Region Skåne bedriver en mångfaceterad kulturpolitik med en verksamhet som både ska bredda och fördjupa kulturlivet och göra kulturen tillgänglig för så många som möjligt. Stora kulturinstitutioner verkar tillsammans med mindre kulturorganisationer och fria kulturaktörer i en intrikat väv för att göra Skåne till en attraktiv kulturregion. Den största delen av kulturverksamheten pågår kontinuerligt med en ofta flerårig framförhållning.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Kulturwaneundersökning

Som ett led i kunskapsinhämtningen om solidariskt fördelad kultur genomfördes en kulturwaneundersökning under 2016. Under våren 2017 har sociologiska institutionen vid Lunds universitet genomfört en djupanalys av denna. Rapporten presenterar några punkter som är kulturpolitiskt relevanta. En av dessa är att utbildning och kulturvanor hänger nära samman. Ju längre tid i utbildning, desto mer kulturaktiva tenderar skåningarna att bli. Det finns i Skåne även ett geografiskt mönster som gör sig gällande i en skillnad mellan östra och västra Skåne, där de västra delregionerna är mer kulturaktiva. Sydvästra Skåne sticker i flera avseenden ut bland de övriga delregionerna, vilket möjligen kan bero på graden av urbanisering, men även närheten till kulturinstitutioner.

Välkommen till Skåne

Välkommen till Skåne är ett utvecklingsprojekt inom Partnerskap Skåne där Länsstyrelsen Skåne samarbetar med kommuner, statliga och regionala myndigheter och organisationer samt den idéburna sektorn för ett samordnat inkluderat mottagande av asylsökande och nyanlända flyktingar i Skåne. Pro-

jektet pågår 2016-2019 och Region Skånes kulturförvaltning är med och samordnar den del av projektet som rör bibliotek och museer, med fokus på erfarenhetsutbyte, metodtips och nätverk. Pilotfasen för projektet Välkommen till Skåne genomfördes under våren i samverkan med länsstyrelsen. En första utvärdering, en forskningsrapport från Uppsala universitet, visar på positivt resultat. Både museer och bibliotek är involverade och samarbetet kommer att utvidgas till fler noder.

Solidariskt fördelad kultur

I enlighet med målen i *Regional kulturplan för Skåne 2016-2019* stärkte kulturnämnden 2017 det långsiktiga arbetet för att stimulera kultur som bättre speglar samhället i dess helhet. Insatserna ska bygga på en ökad samverkan med andra delar av Region Skånes verksamheter och de skånska kommunerna, den idéburna sektorn, professionella kulturaktörer samt universitet och högskola. Inledningsvis är tanken bland annat att kartlägga det kulturpolitiska mönstret i Skåne, socialt och geografiskt, och undersöka effekterna av den regionala kulturverksamheten. I mitten av mars genomfördes delregionala kulturpolitiska överläggningar i Kristianstad, Ystad, Malmö och Helsingborg med kulturpolitiker och tjänstemän från Skånes alla kommuner.

Digitaliserad kultur

Kulturnämnden bedriver sedan flera år tillbaka ett långsiktigt utvecklingsarbete riktat till kultursektorn i Skåne för att successivt öka kunskapen om digitaliseringens möjligheter för ökad tillgänglighet, nya förmedlingsformat och nytt kreativt innehåll. Skånes Arkivförbund beviljades också under perioden medel från kulturnämnden för ett pro-

jekt där förbundet vill utöka sitt arkivpedagogiska skolmaterial. Med digitaliserade primärkällor ur Arkivförbundets samlingar som utgångspunkt, vill man skapa läroplansanpassade studiematerial för högstadie- och gymnasieskolor i hela Skåne. Projektet ska ta fram studiematerialet tillsammans med några pilotklasser i ett antal kommuner.

Slutredovisning av bidraget kultur som stöd för barn på flykt

Kommunförbundet Skåne fick i december 2015 medel av Region Skånes kulturnämnd att fördela till Skånes alla kommuner i syfte att stödja folkbibliotekens arbete med att ge människor på flykt en mer dräglig tillvaro. Kommunförbundet Skånes rapport visar att majoriteten av biblioteken har köpt in media på olika språk till främst barn och unga, arrangerat språkcaféer och aktiviteter för barn och unga, samt hittat samarbetspartners och metoder för fortsatt arbete.

En tillgänglig konst och kultur i Skåne

Vid uppföljning och redovisning av kulturverksamhet prioriteras tillgänglighet, såväl fysisk som digital. Kulturnämnden har under flera år arbetat strategiskt med tillgänglighetsfrågor och via Skånes kulturorganisationer nått ett gott resultat, vilket också resulterat i ökade besöks- och publikssiffror, exempelvis har museisektorn ökat sin publik med cirka 4 procent från 2015 till 2016. Samtliga mottagare av regionala verksamhetsbidrag har strategier för tillgänglighet och digitalisering.

En drivande utvecklingsaktör Regional samverkansplattform för kulturarvsområdet i Skåne

Efter utvärdering av tidigare arbetssätt inom kulturarvsområdet och i linje med *Regional kulturplan för Skåne 2016-2019* beslutade kulturnämnden om en *Regional samverkansplattform för kulturarvsområdet i Skåne* i februari 2017. Utvecklingsarbetet inom kulturarvsområdet kommer fortsättningsvis att bedrivas tillsammans med kulturarvsaktörerna utifrån denna regionala samverkansplattform, vilken, förutom de 16 verksamheter som har verksamhetsbidrag, även innefattar Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen Skåne, Riksarkivet och Nämnden för hemslöjdsfrågor. Syftet med samverkansplattformen är att tydliggöra Region Skånes roll att mer aktivt än tidigare driva och koordinera utveckling och samverkan med större fokus på kunskapsdelning inom kulturarvssektorn.

Forskning och utveckling – forskartjänster

Institutionen för arkitektur och byggd miljö vid Lunds universitet och Region Skånes kulturnämnd är i slutfasen av arbetet med att gemensamt tillskapa en 3-årig forskartjänst med uppgift att bygga upp en samverkansplattform med inriktning på *gestaltad livsmiljö*. Tjänsten placeras på Institutionen för arkitektur och byggd miljö och samverkanspartner är kommuner, Form Design Center samt forskningsenheter vid SLU Alnarp och Malmö högskola.

Biblioteksverksamheten

Med målet att utvecklingsbidragen ska nå fler folkbibliotek än tidigare, har en ny bidragsform lanserats. Under årets första månader har kulturnämnden beviljat tre ansökningar inom den nya bidragsformen som kan sökas löpande under året, det så kallade *Experimentspåret*.

Överenskommelse mellan folkbildningen i Skåne och Region Skåne

Sedan överenskommelsen med folkbildningen antagits har styrgruppen valt att inledningsvis fokusera på de delar i

överenskommelsen som rör kultur respektive arbetsmarknad och kompetensförsörjning. Både kulturnämnden och regionala utvecklingsnämnden har avsatt stimulansmedel för att sätta igång konkreta initiativ. Fokus under första halvåret 2017 har legat på att kommunicera överenskommelsen internt, nationellt och till kommunerna. Med anledning därav arrangerade kulturnämnden en temapolitisk konferens om folkbildningen i vilken bland annat Folkbildningsrådet deltog. Syftet var att öka kunskapen i kommunerna om folkbildningens betydelse och synliggöra den resurs som folkbildningen utgör.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Kulturnämnden har en stark budget och goda förutsättningar 2017. Den statliga finansieringen uppgår till 191,6 miljoner kronor vilket är en ökning med 3,3 procent jämfört med föregående år. 2017 fick kultursamverkansmodellen en förstärkning med 30 miljoner varav 4 miljoner fördelades till den skånska kulturen för att göra prioriteringar inom särskilt utpekade områden. Statens kulturråd beviljade 12,9 miljoner kronor till Region Skåne för en förstärkning av scenkonsten under 2017. I februari fördelade kulturnämnden pengarna till fyra musikinstitutioner. Periodens resultat visar på ett överskott om 10,1 miljoner.

Det ekonomiska resultatet för helåret 2017 väntas inte avvika från prognosticerat nollresultat. Nämnden verkställer budget enligt plan. En ny och effektiviserad prognosprocess har gjort att förvaltningen har kunnat tidigarelägga beredning av beslut om eventuella om-disponeringar av budgetramen.

Läs mer i:

- Kulturnämndens verksamhetsberättelse

Allmän regional utveckling

Region Skåne främjar hållbar ekonomisk tillväxt, näringslivsutveckling och ökad sysselsättning i Skåne. Den regionala utvecklingsnämnden ansvarar för regionala tillväxt- och utvecklingsfrågor inom näringsliv, fysisk planering, infrastruktur och miljöstrategi, naturvård och fördelning av statliga regionalpolitiska utvecklingsmedel samt det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

Det regionala utvecklingsuppdraget

Regionfullmäktiges inriktning för det regionala utvecklingsarbetet har sin utgångspunkt i *Det öppna Skåne 2030*. Arbetet utgår från samverkan med Skånes kommuner, näringsliv, föreningsliv och ideell sektor. För planperioden ligger särskilt fokus på insatser som ökar sysselsättningen i Skåne.

Implementeringen av *Det öppna Skåne 2030* fortsätter enligt antagen plan för genomförande. Aktiviteter och verksamheter som beskrivs i delårsrapporten är alla del av genomförandet. Uppföljningen sker regelbundet utifrån indikatorer som tagits fram och presenteras i den digitala rapporten *Hur har det gått i Skåne?*

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Regionala utvecklingsfrågor bedrivs bland annat genom att ta fram och förmedla underlag i form av fakta, statistik, analyser och prognoser kring Skånes och Öresundsregionens utveckling, samt utveckla och förvalta geografiskt planeringsunderlag (GIS). Under våren har Region Skånes omvärldsanalys för 2017 presenterats. Ett seminarium har genomförts för att presentera resultatet av den digitala rapporten *Hur har det gått i Skåne?* Rapporten uppdateras löpande allteftersom ny statistik finns tillgänglig. Resultatet av SOM-undersök-

ningen i Skåne har levererats i form av en forskarantologi. Denna baseras på en enkätundersökning med Skånes invånare och handlade om hur det är att leva, bo och verka i Skåne, hur medborgarna ser på relationen till Danmark.

Skånedatabasen utvecklas kontinuerligt med fler statistikvariabler som gör det möjligt att analysera och följa upp Skånes utveckling. Idag är 22 av Skånes kommuner med i samarbetet och Region Skåne har vid två tillfällen hittills i år erbjudit utbildningar till Skånedatabasens användare. Resultaten från *Folkhälsoenkät Barn och Unga* sker kontinuerligt via folkhälsostatistikverktyget i Qlikview liksom förfrågning via mejl och telefon. Resultatet har presenterats för samtliga kommuner i Skåne.

I Region Skånes roll, som drivande utvecklingsaktör, är samverkan och en konstruktiv dialog med Skånes 33 kommuner och statliga myndigheter viktig. Samverkan handlar om vår förmåga att skapa engagemang för de regionala utvecklingsfrågorna. För fjärde året i rad har en *nöjd samarbets-index-undersökning* (NSI-undersökning) genomförts. I undersökningen tillfrågades drygt 800 samarbetspartners om hur de uppfattar Region Skånes arbete inom områdena kompetens, tillgänglighet, effektivitet och kvalitet. För 2016 blev betyget 66 på en skala mellan 0 och 100. Det är en minskning med tre betygsenheter jämfört med undersökningen 2015.

Region Skåne är under 2017 ordförande i *Greater Copenhagen & Skåne Committees* (GCSC) styrelse. I fokus ligger insatser för att öka involvering av näringslivet, Greater Copenhagen-varumärkets förankring samt handlingsplan för 2018. GCSC genomför ett ständigt påverkansarbete för att undanröja gräns- och ID-kontroller samt andra typer av gränshinder. Gränshinder gällande tredje-

landsmedborgare har undanröjts under 2016-2017 tack vare ett flerårigt Interregprojekt, kring samhällsnyttan av ESS och Max IV, som Region Skåne leder. GCSC har också nyligen tagit fram en analys kring vilka gränshinder som har störst samhällsekonomisk effekt och kostnader, som underlag för prioriteringar i det fortsatta arbetet mellan Sverige och Danmark.

Skånes utveckling är starkt kopplad till övriga världen och medborgarna blir allt mer rörliga, såväl över kommun- och länsgränser som över nationsgränser. För att möta detta behövs gränsöverskridande samarbeten och genom medlemskap i interregionala samarbeten kan Region Skåne driva på frågor som är viktiga för den egna utvecklingen. Därför är bevakning av europeisk och nationell politikutveckling och påverkansarbete för Skånes intressen viktigt. I detta arbete är samverkan mellan Region Skånes bolag och Skåne European Office central.

En drivande utvecklingsaktör

Under planperioden har särskilt fokus lagts på insatser som ökar sysselsättningen i Skåne. Nämnden arbetar brett för att nå det målet. Detta innebär att även andra satsningar – på till exempel infrastruktur med fokus på bättre pendlingsmöjligheter eller på en ökad innovationsförmåga i näringsliv och offentlig sektor – bidrar till att skapa fler jobb, om än i ett längre perspektiv. Nedan lyfts några riktade satsningar.

Arbetet i *Kompetenssamverkan Skåne* (Koss), genom den regionala strategin för långsiktigt hållbar kompetensförsörjning fortsätter. Region Skåne har inom Koss tagit initiativ till en utbildningsplattform vars syfte är att göra hela det skånska utbildningsutbudet synligt och tillgängligt för Skånes medborgare.

Den regionala plattformen för *Samverkansinläring* (SI), är en metod för att stimulera till lärande och problemlösning och för att stärka samverkan mellan högskola, gymnasium och grundskola i syfte att främja breddad rekrytering och ökad genomströmning i hela utbildningssystemet.

Region Skåne och Arbetsförmedlingen har, tillsammans med olika bransch- och klusterorganisationer, under våren 2017 fortsatt arbetet med att skapa kompetensråd inom informations- och kommunikationsteknik (IKT), bygg, life science och gröna näringar för att inventera bransch- och företagsspecifika kompetensbehov. Region Skåne arbetar också fortsatt med regional och nationell påverkan för utbildningsbehov och långsiktig finansiering av yrkeshögskolan som utbildnings- och rekryteringsbas. Region Skåne, Arbetsförmedlingen, Kommunförbundet Skåne och fackförbundet Kommunal har startat pilotprojektet *Skånepaketet för extratjänster inom vård och omsorg* för att ge ett extra stöd till användningen av extratjänster inom ett urval av skånska vård- och omsorgscollegge.

Små företag, det vill säga med färre än 50 anställda, står för omkring 99 procent av det privata näringslivet i Skåne. Sedan 1990 har fyra av fem nya jobb skapats i just små företag. Småföretagen har dessutom visat sig vara bäst på att skapa jobb för unga liksom för personer som står längst från arbetsmarknaden. Hur det går för småföretagen är därmed avgörande för Skånes regionala tillväxt vad gäller skattekraft, sysselsättning och välfärd. Under första halvåret 2017 har 28 företag beviljats totalt 6,3 miljoner kronor i digitaliseringscheckar och 19 företag har beviljats internationaliseringscheckar för sammanlagt 4,3 miljoner kronor. Beslut om checkarnas fattas av ett partnerskap mellan Region Skåne och stödaktörer inom respektive område.

Ett led i att stärka den regionala konkurrenskraften och skapa förutsättningar för hållbar tillväxt bland Skånes företag är att få till stånd och stimulera samverkan mellan olika sektorer och teknologier för att på detta sätt stimulera nya innovationer. Tre områden har

särskilt pekats ut där det finns potential i Skåne men också global efterfrågan på lösningar. De tre områdena är *smarta material*, *smarta hållbara städer* och *personlig hälsa*. Ökad internationell samverkan och samhandling är en annan viktig framgångsfaktor för ökad hållbar tillväxt i Skåne. Utgångspunkten är att tillräcklig kunskapsbildning för internationell konkurrenskraft inte kan genereras på en plats eller i en region. Därför är det av stor vikt att man bygger internationella kopplingar för kontinuerligt kunskapsutbyte och förstår nya trender för att kunna driva Skånes egen utveckling.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Regionala utvecklingsnämnden redovisar ett resultat i augusti på 24,3 miljoner kronor (budget 25,0 miljoner kronor för samma period). Differensen mellan utfall och budget uppgår till -0,6 miljoner kronor, vilket får anses vara i balans. På kostnadssidan avviker lämnade bidrag med -15,2 miljoner. Högre elevkostnader för folkhögskolorna är en av förklaringarna. Detta kompenseras med lägre kostnader för konsulter samt lägre lönekostnader vilket gör att man håller sig nära budget. På intäktssidan är anledningen till differensen ett projektavslut med överskott på 5,5 miljoner kronor.

Läs mer i:

- Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsberättelse

Verksamhetsstöd

Systematiskt risk- och sårbarhetsarbete

Region Skåne ansvarar för samhällsviktig verksamhet, det vill säga verksamhet som är av betydelse för såväl människors liv och hälsa som samhällets funktionalitet. Sådan verksamhet ska kunna bedrivas oavsett situation eller påfrestning, och därför ska Region Skåne bedriva ett systematiskt krisberedskaps- samt risk- och sårbarhetsarbete. Uppföljningen visar att Region Skåne arbetar aktivt på olika organisatoriska nivåer och med olika fokus för att nå uppsatta målsättningar för 2017.

Det sammanställda resultatet visar både på goda exempel och på att arbete kvarstår och behöver intensifieras för att regionfullmäktiges beslut ska uppnås.

Mål 1.

Med utgångspunkt i verksamhetens uppdrag och mål identifiera:

- skyddsvärd och samhällsviktig verksamhet inom det egna ansvarsområdet
- kritiska aktiviteter som alltid måste fungera
- risker och hot mot det som bedömts skyddsvärd
- kritiska beroenden för det som bedömts skyddsvärd

Majoriteten av verksamheterna har sedan tidigare identifierat samhällsviktig och skyddsvärd verksamhet, kritiska aktiviteter och beroenden för att upprätthålla dessa. Det kvarstår dock arbete med få fram en mer detaljerad bild av verksamheterna och deras beroenden, som grund för prioritering av det fortsatta arbetet med kontinuitetsplanering. Det syftar i sin tur till att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet under olika påfrestningar.

Mål 2.

Organisationen har utbildat och övat relevant personal som berörs av arbetet med samhällsviktig verksamhet.

I mars genomfördes den årliga krishanteringsövningen med samtliga direktörer inom concernledningen samt ledningsrepresentanter ur övriga förvaltningar. Flertalet verksamheter uppger att de under perioden har genomfört utbildningar och övningar i olika omfattning på lokal nivå. Exempelvis har Skånes universitetssjukhus genomfört spontana besök på vårdavdelningar för att testa verksamhetens beredskap för olika krislägen. Flera verksamheter planerar för att genomföra övningar och utbildningar under hösten 2017 för att nå målsättningen.

Mål 3.

Verksamheten genomför regelbundet bedömningar av risker och sårbarheter i verksamheten och dessa innehåller bland annat:

- identifiering och prioritering av verksamhetens risker
- sannolikhet för och konsekvens av att riskerna inträffar
- utvärdering av riskerna i relation till verksamhetens mål och krav
- åtgärdsplan för hantering av riskerna

Resultatet av uppföljningen visar att analyser av risker och sårbarheter sker löpande och integrerat i verksamheten, främst i samband med förändringar och när behov uppstår. Under aktuell period har flera verksamheter genomfört analyser avseende hot och våldssituationer.

Mål 4.

Verksamheten har beslutat och genomfört åtgärdsplan för hantering av identifierade och prioriterade risker.

Enligt uppföljningen fattas beslut och genomförande av åtgärder integrerat med verksamheternas övriga processer och särredovisas inte systematiskt för samhällsviktig verksamhet.

Mål 5.

Verksamheten har genomfört och dokumenterat konsekvensanalys av viktiga och kritiska produkter och tjänster, som kan innehålla:

- vilka aktiviteter och beroenden i form av interna och externa resurser som behövs för att leverera produkterna och tjänsterna
- vilken konsekvens ett avbrott på dessa aktiviteter och resurser har för verksamheten
- definition av hur länge produkten eller tjänsten kan ligga nere utan att verksamheten hotas (acceptabel avbrotts-tid)
- definition vid vilken tidpunkt produkten eller tjänsten måste vara återställd

Kontinuitetsplaneringsarbetet, vilket omfattar ovanstående aktiviteter, pågår i verksamheten. Uppföljningen visar att arbete, gällande såväl analys som planering för att upprätthålla rikssjukvårdsuppdrag, servicetjänster, sjukresor och blodverksamhet pågår. Det finns även interna beroenden, som att vårdförvaltningarna är beroende av serviceförvaltningarnas leveranser och tjänster (materialförsörjning, transporter, lokalvård etcetera). Med anledning av detta pågår ett projekt där serviceförvaltningen och vårdförvaltningarna diskuterar och tydliggör vårdens beroende av service- och försörjningstjänster, detta för att tillsammans arbeta för att stärka Region Skånes förmåga att hantera olika påfrestningar.

Kontinuitetsplanering gällande läkemedelsförsörjning har aktualiserats under perioden, och aktiviteter har utförts inför leverantörsbytet 2017.

På regional nivå sker utveckling av metoder och utbildningsmaterial i samarbete med förvaltningsrepresentanter för att underlätta arbetet så att uppsatt mål kan nås. Integrering av regionfullmäktiges beslut om krisberedskap och systematiskt risk- och sårbarhetsarbete har påbörjats 2017 och genomförs fullt ut 2018 i budget- och intern kontrollarbetet.

Mål 6.

Verksamheten har metoder för att följa upp och utvärdera inträffade händelser och övningar.

Instruktioner för uppföljning och utvärdering av inträffade händelser och övningar finns beskrivet i lokala kris- och beredningsplaner alternativt är integrerat i avvikelse- och revisionsarbetet. Rapporterna redovisas i olika forum utifrån händelsens eller övningens karaktär och omfattning.

Service och IT-stöd till verksamheten

Service- och IT-nämnden förser, genom sin förvaltning regionservice, den skånska hälso- och sjukvården med servicelösningar. Man arbetar i en komplex miljö, där vikten av rätt flöden och fungerande logistik påverkar hur väl vården lyckas med sitt uppdrag – att ge patienter god och säker vård. Siktet är inställt på att genom ett ömsesidigt partnerskap med vården nå vårt gemensamma mål – att göra skillnad varje dag. Förvaltningen levererar dagligen tjänster inom flera serviceområden, som måltider, lokalvård, textiltjänster, tjänster inom ramen för fastighetsdrift, verksamhetsstödjande tjänster – som bevakning, parkering, reception och konferenser – samt administrativa tjänster inom ekonomi- och HR. Vidare utförs transporter av patienter, post, gods, material, avfall, etcetera, såväl inom sjukhusområdena som på landsväg inom hela Region Skåne.

Upphandlingen av ett modernt IT-stöd för serviceverksamheten är genomfört 2017 och avtal är skrivet med leve-

rantör. Ett nytt materialförsörjningsavtal har också implementerats. Beslut har tagits om byte av e-handelssystem. Servicevärdar i vården har införts vid sjukhusområdet i Malmö. Under sommaren har arbete pågått med förberedelser för införande av servicevärdar vid Helsingborgs sjukhus med start från hösten 2017. Arbete med projektet *Lokalvård i världsklass* (Liv), och en ny riktlinje, baserad på kommande SIS-standard för lokalvård ska möta de krav som ställs från vårdförvaltningarna och vårdhygien samt vara likvärdig inom hela Region Skåne. Projekt med ett centrallager för materialförsörjning pågår, och belyser Region Skånes interna godshantering samt möjligheter till samordning med de olika sjukhusområdena. Projektet arbetar just nu med att lösa lokalfrågan. Projektets mål är att klarlägga, föreslå åtgärder och ta fram underlag för beslut. Det avser lokal på rätt plats för ett kostnadseffektivt godsflöde genom Skåne, modern lagerutrustning för effektiv hantering, nya IT-system som sömlöst hanterar flödet från beställning till leverans av gods samt kompetent organisation som har ett helhetsperspektiv på materialförsörjningen.

Service- och IT-nämnden ansvarar, genom sin förvaltning regionfastigheter, för ägande och utveckling av Region Skånes fastighetsbestånd, samt för de externa förhållningar där Region Skåne är hyresgäst. Regionfastigheter har ett tydligt verksamhetsfokus utifrån de strukturella och verksamhetsmässiga förutsättningar som definieras av hälso- och sjukvården. Under 2017 har fokus legat på den pågående förnyelsen av sjukhusområdena i Helsingborg, Malmö och Lund.

Regionfastigheter arbetar ständigt för att upprätthålla en hög driftsäkerhet som en förutsättning för god hälso- och sjukvård i Region Skåne. Dock går det inte att undvika avbrott eller störningar av leveranser. Följande allvarigare händelser, med inverkan på verksamheter i fastigheterna, har inträffat och hantearats under årets första åtta månader:

- Förorenat dricksvatten på Sus i Lund
- Driftstörning på elleveransen på Lasarettet Trelleborg

- Ventilationsstörningar vid operationsverksamheten på Sus i Lund

Upphandlingar

Upphandling är en strategiskt viktig fråga för Region Skåne. Upphandling används för att uppnå olika strategiska mål i verksamheten samt främja innovationer. En del i Upphandlingsmyndighetens rapportering om utvecklingen på upphandlingsområdet är att lyfta fram intressanta exempel på organisationer som ligger i framkant när det kommer till strategiskt inköpsarbete. Upphandlingsmyndigheten har särskilt lyft fram Region Skåne som ett sådant exempel på sin hemsida.

Region Skåne fortsätter att utveckla sociala och miljömässiga hänsyn i sina upphandlingar. Region Skåne ställer miljökrav i samtliga upphandlingar och specifika miljökrav i de upphandlingar som har störst miljöpåverkan. Ett bra exempel på en innovationsupphandling som samtidigt förbättrat miljön i form av minskat utsläpp och gett en bättre produkt för användaren är miljövänliga förkläden. 16 000 engångsförkläden används dagligen i vården i Region Skåne. Under 2016 avslutades en omfattande innovationsupphandling av engångsskyddsförkläden. Syftet med upphandlingen var att stimulera framtagandet av nya biobaserade material som kan ersätta marknads fossila plaster. Näringslivet fick offerera en produkt som inte existerade. Från och med maj 2017 blev vården i Region Skåne först i Sverige med de nya miljövänliga förklädena som gör att Region Skånes årliga koldioxidutsläpp minskar med 250 ton. En positiv respons från användarna är också att man inte blir lika varm som man blev av de gamla plastförklädena.

Arbetsmarknadsfrämjande åtgärder genom upphandling har utvecklats och används. Särskilda hänsyn avseende leverantörers jämställdhetsarbete har utvecklats och prövats i upphandlingar. Utveckling har även genomförts för att öka samarbetet med civilsamhället.

Region Skåne har skapat en handlingsplan för innovationsupphandling som slår fast att organisationen ska fortsätta att utveckla sin förmåga såväl av-

seende innovationsvänligt arbete som genomförande av innovationsupphandling.

Region Skåne har under de senaste åren utvecklat inköpsavdelningens förmåga att genomföra innovationsfrämjande upphandlingar. Region Skåne utvecklar ett strategiskt innovationsfrämjande arbetssätt som dessutom ökar möjligheterna för små och medelstora företag och idéburna organisationer att konkurrera om affärerna. Effekterna är bättre och mer innovativa lösningar till verksamheten samt ökad möjlighet för små och medelstora företag att konkurrera om regionens kontrakt.

Exempel på Region Skånes innovationsfrämjande aktiviteter som möjliggör för små och idéburna aktörer att konkurrera om Region Skånes upphandlingar är bland annat:

- dialog före, under, efter samt utan koppling till specifik upphandling
- extern remiss av utkast på förfrågningsunderlag
- uppdelning av kontrakt
- förenkla anbudsprocessen bland annat avseende språk och struktur
- reducera antalet krav och skjuta fram tid då kravet ska vara uppfyllt
- skapa möjlighet för utveckling under avtalstiden
- anbudsskola för anbudsgivare med begränsad erfarenhet
- muntlig anbudsrepresentation
- muntlig utvärdering av anbud
- fast pris

Region Skåne är drivande inom området för hållbar upphandling och utvecklar upphandling och krav på god arbetsmiljö och bra arbetsvillkor. Region Skåne har låtit utföra revision i en textilfabrik för säkerställande av god arbetsmiljö och bra arbetsvillkor. I samtliga de avtal som Region Skåne successivt ingår avseende inköp av livsmedel och måltider ställs krav på att samtliga produkter som innehåller kött ska uppfylla svensk djurskyddslagstiftning enligt Upphandlingsmyndighetens kriterier.

Stärkt miljöarbete och minskad skånsk klimatpåverkan

Region Skånes miljöarbete – en offensiv satsning på framtiden

Region Skåne ska bedriva ett kraftfullt miljöledningsarbete som bidrar till mervärde i verksamhetens effektiviseringsarbete och minskar verksamhetens miljöpåverkan. Miljöarbetet kräver långsiktiga strategier och genom ett offensivt miljöarbete ska Region Skåne ta ansvar för dagens och kommande generationer. Under perioden har utvalda nyckeltal i gällande miljöprogram följts upp.

Fossilbränslefri, klimatneutral och klimatanpassad verksamhet

Tjänsteresor

Tjänsteresor med flyg och bil är de som har högst miljökostnad och släpper ut mest koldioxid och arbetet med att minska resandet med dessa färdslag är därför högt prioriterade. Andelen tåg- resor Skåne-Stockholm har, efter en tillfällig minskning föregående år, återigen ökat och uppgår nu till 51 procent (43 procent föregående år). Kostnaden för tjänsteresor där medarbetare använder sin privata bil uppgår under perioden till cirka 10,4 miljoner kronor, vilket är en ökning med drygt 7 procent jämfört med föregående år. Användandet av Region Skånes poolbilar har under samma period minskat med cirka en tredjedel medan resandet med tåg och buss ökat med nästan 15 procent. En av anledningarna till att resor med poolbil minskat och resor med privat bil, tåg och buss har ökat kan bero på de problem som uppstått vid införandet av Region Skånes nya bilbokningssystem.

Hälsosam miljö

Antibiotikaförskrivning

Antalet uthämtade antibiotikarecept fortsätter att minska i Skåne och de sorters antibiotika som ofta används vid urinvägsinfektioner är de som procentuellt sett minskat mest. Bland dessa antibiotikasorter ses även en minskning av kinoloner, som är en antibiotikagrupp vars användning bör begränsas. Detta resultat tyder på en ökad följsamhet till behandlingsriktlinjer vid nedre urinvägsinfektion.

Ekologiska livsmedel

Andelen ekologiska livsmedel har ökat från 44 procent till 49 procent jämfört med samma period föregående år. Externa måltidsleverantörer har fortfarande en markant lägre andel ekologiska livsmedel, 38 procent, jämfört med Region Skånes egna produktionskök och förrådsleverantör (38 respektive 55 procent).

Stark miljöprofil

Miljöutbildning

Enligt Region Skånes miljöprogram ska minst 75 procent av alla medarbetare få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål via webben senast 2018. Sedan Region Skånes webb- utbildning *Hållbara val – gör skillnad varje dag* lanserades under våren 2015 har drygt 12 000 medarbetare (som fortfarande är anställda) påbörjat utbildningen och cirka 75 procent av dessa har slutfört den med godkänt resultat. *Hållbara val* är därmed en av de webb- utbildningar som allra flest medarbetare i Region Skåne har gått.

Tillgänglighet och dialog bygger förtroende för Region Skåne

Människor måste kunna lita på att den offentligt finansierade verksamheten sköts på bästa sätt. Region Skåne vill bidra till ett socialt hållbart Skåne genom att behandla människor likvärdigt, vara en öppen organisation som är villig att lära av medborgarna och koppla detta till den politiska beslutsprocessen. Medborgardialoger, kontakter med patienter och resenärer samt olika undersökningar genomförs kontinuerligt under året, vilket bidrar till delaktighet och utveckling.

Patientnämnden stödjer patienter och verksamheten

Patientnämnden har en fortsatt hög tillgänglighet för enskilda medborgare som önskar kontakt för att framföra synpunkter och klagomål eller få svar på frågor gällande deras rättigheter i vården. En särskild informationssatsning har gjorts på Pågatågen och regionbussarna under hösten och under första halvåret 2017. En stor del av informatio-

nen om patientnämndens verksamhet inriktas också till vårdpersonal, vårdchefer och studerande inom vården. Patientnämnden uppfyller även kravet att tillgodose tvångsvårdade patienters behov av stödperson. Det finns för närvarande 68 registrerade stödpersoner varav 54 varit aktiva under perioden januari-augusti. De nya rutinerna som tagits fram, för att säkerställa den interna kontrollen av stödpersonsverksamheten, införs den första oktober 2017.

Patientnämnden förbereder sig nu för den nya *lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården* som införs nästa år (2018-01-01). Den kommer bland annat att innebära att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) får en begränsad utredningsskyldighet i klagomålsärenden vilket i sin tur innebär att andelen klagomål till vården och patientnämnderna sannolikt kommer att öka. Lagen tydliggör även vårdgivarens skyldighet att ta emot klagomål och synpunkter på den egna verksamheten direkt från patient och närstående. Lagkrav kommer därför att ställas på vårdgivarna att dessa har en uppbyggd rutin för systematisk hantering av synpunkter och klagomål. Patientnämnderna kommer, enligt den nya lagen, att ha en fortsatt viktig roll att vara patienter och närstående behjälpliga med att få klagomål besvarade av vårdgivaren. Patientnämnderna förväntas även uppmärksamma riskområden och hinder för utveckling av vården.

Läs mer i:

- Servicenämndens verksamhetsberättelse
- Regionstyrelsens verksamhetsberättelse
- Patientnämndens verksamhetsberättelse

Medarbetare

Attraktiv arbetsgivare

Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare där verksamhet och goda resultat alltid står i fokus. Det innebär bland annat att erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser, bra möjligheter till utveckling för medarbetarna och ett ledarskap som kan och vill ta ansvar för utvecklingen.

Rekryteringsfrämjande insatser och behovs- och målgruppsanpassad rekrytering

Under året har ytterligare insatser gjorts för att marknadsföra och beskriva Region Skånes verksamheter samt för att fortsätta arbetet med att vidareutveckla en behovs- och målgruppsanpassad rekrytering för fler av Region Skånes yrkesgrupper. Som ett exempel har rekryteringen målgruppsanpassats för medicinska sekreterare, biomedicinska analytiker och undersköterskor. Region Skånes digitala introduktionsprogram har uppdaterats och kompletterats med Region Skånes värderingar.

Regioninterna resursteam

Resursteamerna ska attrahera erfarna medarbetare med hög kompetens till ett mer flexibelt arbetssätt, ge fler medarbetare tillsvidareanställning, stärka Region Skåne i rollen som attraktiv arbetsgivare samt minska beroendet av bemanningsföretag. Gemensamma modeller som möjliggör anpassning beroende på verksamhet, uppdrag och syfte har utarbetats. Befintliga resursteam har utökats och en ny modell för bemanning vid operationer har införts.

Arbetet med lika rättigheter och möjligheter

Under våren har ett utvecklingsarbete bedrivits i samverkan med fackliga organisationer och förvaltningar mot bak-

grund av förändringar i diskrimineringslagen avseende arbetsgivares förebyggande arbete i att motverka diskriminering. Ett förslag till ramverk är framtaget för hur det fortlöpande arbetet med aktiva åtgärder ska bedrivas inom Region Skåne. Ramverket omfattar områden så som arbetsförhållanden, rekrytering och befordran, kompetensutveckling, förvärvsarbete och föräldraskap samt löne- och anställningsvillkor. Utvärdering av föregående års handlingsplaner är genomförd där goda exempel tillvaratagits och under våren har även en inventering av utbildningar och verktyg inom likarättsområdet genomförts. Inom förvaltningarna är aktiva åtgärder integrerade i samverkan och det systematiska arbetsmiljöarbetet och värdegrundsarbetet utgör en viktig del i arbetet att främja lika rättigheter och möjligheter.

En ny regiongemensam rutin avseende kränkande särbehandling och trakasserier är framtagen i syfte att tydliggöra förväntningarna på vad medarbetare och chefer ska göra när kränkande särbehandling eller trakasserier uppmärksammas. Implementering och utbildningsinsatser genomförs under hösten 2017.

Ökad rekrytering av personer med funktionsnedsättning

Region Skåne arbetar fortsatt för att öka rekryteringen av personer med funktionsnedsättning. En ettårig visstidsanställning erbjuds som, utöver statligt lönestöd, finansieras av personalnämndens avsatta medel. Målet är att förvaltningen ska ta över kostnaden efter första anställningsåret för att kunna erbjuda medarbetaren en fortsatt anställning.

Bland de anställda finns sjuksköterskor, receptionister, undersköterskor, legitimerade receptarier, elektriker, IT-

personal samt servicemedarbetare. Omfattningen på respektive anställning varierar och utgår från individens önskemål och arbetsförmåga. En utvärdering har gjorts som visar att arbetet med att rekrytera medarbetare med funktionsnedsättning är mycket betydelsefullt för de medarbetare som har blivit anställda både vad gäller deras hälsa, vägen in på arbetsmarknaden och deras förbättrade ekonomiska situation. Även chefer är positiva till arbetet med ökad rekrytering av personer med funktionsnedsättning och har i viss utsträckning upplevt värdefulla effekter på den psykosociala arbetsmiljön.

Hälsofrämjande arbetsplatser

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare, och då även för en väl fungerande kompetensförsörjning.

Det pågår ett planerat och framåtriktat arbete med fokus på en hälsofrämjande arbetsplats och att vända sjukfrånvarotrenden. Arbetet bedrivs såväl regionalt som lokalt och i samarbete med representanter från personalorganisationer. Ett flertal aktiviteter har genomförts under 2017:

- Region Skåne har producerat och implementerat en e-utbildning om hälsofrämjande schemaläggning. Denna syftar till att ge chefer och medarbetare kunskap för att kunna göra goda val som främjar hälsa vid tjänstgöring blandad dag och natt.
- Förenklat systemstöd för arbete med rehabilitering. Den nya versionen av systemstödet för arbete med rehabilitering är mer användarvänlig och förväntas utgöra ett bättre och enklare stöd för cheferna. Den syftar

också till ett tidigare och systematiskt rehabiliteringsarbete.

- En hälsofrämjande arbetsmiljö förutsätter såväl riskminimering som fokus på hälsofrämjande faktorer. Region Skånes rutin för riskbedömning har utvecklats och förenklats.
- Under inledningen av 2017 har extra insatser gjorts inom områdena hälsofrämjande schemaläggning, organisatorisk och social arbetsmiljö samt hälsofrämjande arbetsplatser.

Handlingsplanen för hälsofrämjande arbetsplats och sänkt sjukfrånvaro innefattar ytterligare aktiviteter som kontinuerligt implementeras under 2017.

Sjukfrånvaron, såväl nationellt som inom Region Skåne, fortsätter att utvecklas i positiv riktning. Under 2016 minskade sjukfrånvarons ökningstakt och andelen sjukfrånvaro över 60 dagar minskade. Under perioden januari till juli 2017 var sjukfrånvaron i princip på samma nivå som för samma period 2016 och såväl andelen sjukfrånvaro över 60 dagar som antalet sjukfrånvarotimmar över 60 dagar fortsätter att minska.

En jämförelse av kvinnors och mäns sjukfrånvaro visar en positiv utveckling i båda grupperna.

Region Skånes revisorer har under året granskat arbetet med sjukfrånvaron, och den sammanfattande bedömningen är att det bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Det goda ledarskapet

En rad chefs- och ledarutvecklingsaktiviteter genomförs. Stöd ges i form av utvecklingsprogram, individuellt stöd, handledning i grupp med mera. Fortsatt prioritering görs på *basutbildning, utvecklande ledarskap* och *förändringsledning*.

Förändringsarbetet inom Region Skåne ska leda till förbättringar av framför allt kvalitet, tillgänglighet, patientsäkerhet och arbetsmiljö. Kunskap om förändringsprocesser och hur förändringsarbete bedrivs för att uppnå önskad effekt behövs öka i organisationen. För att öka kunskapen hos framförallt chefer genomförs kontinuerligt en utbildning i förändringsledning. Under våren deltog cirka 200 chefer i utbildningen. En särskild satsning på förändringsledning ur ett strategiskt perspektiv görs för chefer som leder chefer. Under våren genomfördes en pilotbildning och ytterligare en genomförs under augusti månad.

För första gången utlyses i år ett ledarskapspris i Region Skåne. Priset delas ut till en chef i Region Skåne som utifrån våra chefs- och ledarkriterier under året lett ett förbättringsarbete för att uppnå god kvalitet, tillgänglighet och kompetensförsörjning.

Den framtida kompetensförsörjningen ska säkras

Kompetensförsörjningen är en av vårdens stora utmaningar, i såväl Region Skåne som övriga landet. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare kan Region Skåne möta upp till invånarnas behov, erbjuda den bästa vården och servicen, och locka till sig och behålla den kompetens som är nödvändig för att klara den framtida verksamheten.

Region Skånes kompetensförsörjningsplan har under våren uppdaterats och omfattar en rad konkreta aktiviteter för genomförande. Samtliga förvaltningar har tagit fram förvaltningsövergripande kompetensförsörjningsplaner. I några förvaltningar finns det också planer på divisionsnivå. Ett utbildningsråd ska bildas med uppgift att bland annat arbeta med fortsatt implementering av planerna.

Kompetensmixplanering

Kompetensmixplanering, det vill säga uppgiftsväxling mellan yrkeskategorier och införande av nya kompetenser, är insatser som krävs för att klara kompetensförsörjningen, framför allt inom hälso- och sjukvård. Resurser ska frigöras för direkt patientarbete samtidigt som administration och vårdnära service i större utsträckning ska göras av annan personal än vårdpersonal. En handlingsplan för genomförandet av arbetet med kompetensmixplanering har utarbetats med syfte att engagera samtliga ledningsnivåer och sätta mer fokus på olika insatser. Som en del i denna handlingsplan påbörjade en styrgrupp för kompetensmixplanering sitt arbete under våren. Insatsområden har identifierats för det fortsatta arbetet. En seminarierie för spridning av goda exempel är under planering för start under hösten 2017.

Sjukfrånvaro – andel av ordinarie arbetstid samt långtidssjukfrånvaro (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2017 jan-juli	2016 jan-juli	2015 jan-juli
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	5,66%	5,74%	-0,08%
Kvinnor	6,28%	6,33%	-0,05%
Män	3,41%	3,51%	-0,10%
Åldersgruppen 29 eller yngre	4,75%	4,90%	-0,15%
Åldersgruppen 30–49 år	5,22%	5,73%	-0,51%
Åldersgruppen 50 eller äldre	6,48%	6,38%	0,10%
Långtidssjukfrånvaro (60+ dagar) som andel av samtlig sjukfrånvaro	46,28%	50,17%	-3,89%

Sjukfrånvaro – kalenderdagar per medarbetare (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Procent	2017 jan-juli	2016 jan-juli	Differens
Kvinnor	13,4	13,6	-0,2
Män	7,2	7,4	-0,2
Totalt	12,1	12,3	-0,2

Kompetensstegar

Kompetensstegar är ett sätt att tydliggöra vilka utvecklingsmöjligheter som finns, vilken kompetens som krävs och koppla detta till arbetsuppgift och uppdrag. Genom kompetensstegar synliggörs även medarbetarnas kompetens. Tidigare beslutade kompetensstegar finns för sjuksköterskor, undersköterskor och skötare, biomedicinska analytiker och dietister. Under 2017 har kompetensstegar tagits fram och beslutats för arbetsterapeuter, fysioterapeuter och kuratorer. Arbete pågår med kompetensstegar för röntgensjuksköterskor, psykologer och medicinska sekreterare, vilka beräknas vara klara under hösten 2017.

Kompetensutvecklingsinsatser för sjuksköterskor

Det råder fortsatt brist på såväl grundutbildade sjuksköterskor som specialist-sjuksköterskor inom i stort sett alla områden. Inom förlossningsverksamheten finns också brist på barnmorskor. Det krävs fortsatt ett flertal olika insatser för att långsiktigt hantera bristen på sjuksköterskor

Utbildningsanställningar och -förmåner vid utbildning till specialistsjuksköterska
Det ges två möjligheter för finansiering av specialistutbildning via arbetsgivaren: utbildningsanställning och utbildningsförmån. Med utbildningsanställning menas en specifik tjänst som utannonseras som innebär studier på halvfart samtidigt med kliniskt arbete på halvtid. Utbildningsförmån innebär lön under helfartstudier.

48 utbildningsanställningar har genomförts under våren och omfattat specialiteterna medicin, kirurgi, psykiatri, onkologi, akutsjukvård, operation, barnintensivvård, ögon och vård av äldre. Utöver dessa anställningar har 195 sjuksköterskor fått utbildningsförmåner under sin specialistutbildning.

Klinisk fördjupningsutbildning

Inom verksamheterna onkologi och hematologi ges en klinisk fördjupning där kompetensutveckling varvas med arbete. Målgruppen är grundutbildade sjuk-

sköterskor inom respektive område som under ett år varvar arbete med föreläsningar, seminarier och klinisk tjänstgöring på annan enhet än den man är anställd vid. Den kliniska funktionsutbildning som startade hösten 2016, avslutades under våren 2017 och hade 15 deltagare. En ny kurs startar hösten 2017 med 16 deltagare.

Kliniskt basår

Det regionala introduktionsprogrammet för nyutexaminerade sjuksköterskor, det kliniska basåret, fortsätter. Under 2015-2017 har nu mer än 600 personer deltagit i det kliniska basåret och 141 utbildningsdagar har arrangerats. Antalet deltagare har ökat markant under året. Utvärderingarna från de deltagande nya sjuksköterskorna visar fortsatt högt betyg, både vad gäller innehåll och form.

Framtidens specialistsjuksköterska

Syftet med konferensdagen *Framtidens sjuksköterska* är att visa på utvecklingsmöjligheter för sjuksköterskor genom föreläsningar i aktuella och inspirerande ämnesområden. Det ges också möjlighet att ta del av goda exempel på förbättringsarbeten inom hälso- och sjukvård. I år hålls konferensen i oktober månad och planeras för cirka 300 deltagare.

Kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor med flera

Undersköterskan har en viktig roll som inför framtiden kräver en eskalering och utveckling av både roll och kompetens. Under 2016 och 2017 har Region Skåne ordförandeposten i *Vård- och omsorgscollege*. Ett stort arbete läggs ner på att rekrytera nya till yrket och för att genom kompetensstegar identifiera och mejsla fram kompetensutveckling för den specialiserade undersköterskan. Flera yrkeshögskoleutbildningar (YH) behövs inom exempelvis akutsjukvård, palliativ vård, ambulanssjukvårdare, och denna fråga drivs både internt i Region Skåne och i samarbete med utbildningsaktörerna i Skåne.

Konferensen *Framtidens undersköterska*, som hölls första gången 2016, fick

mycket bra utvärderingsresultat och planeras även för 2017. *Handledarutbildning steg 3* för undersköterskor som handleder handledare har utvecklats nationellt inom Vård- och omsorgscollege och har framgångsrikt drivits som pilot i Skåne.

Arbetet med kompetensmixplanering innebär att arbetsuppgifter kommer att fördelas mellan olika yrkeskategorier på ett annat sätt än idag. En viktig del i detta är att se till att berörda medarbetare har tillräckliga kunskaper för att möjliggöra en förändring. Arbetet med kompetensmix innebär bland annat en tydlig utveckling av undersköterskerollen. Särskilda satsningar har därför gjorts och förvaltningarna har under året genomfört ett antal kompetensutvecklingsinsatser som exempelvis kliniskt basår för nyfärdiga undersköterskor, kompetenskort för undersköterskor, fördjupningsföreläsningar för erfarna undersköterskor, handledarutbildningar, fördjupningsutbildning i akutsjukvård för nya undersköterskor samt utbildning i katetersättning (KAD).

Kompetensförsörjning läkare

Under våren genomfördes den årliga läkarbemannings- och ST-undersökningen. Undersökningen ger en bild av läkarbemanningen samt en prognos för tillgången till läkare 5 respektive 10 år fram i tiden. Prognoserna används till kompetensförsörjningsplaner på olika nivåer samt som underlag för prioritering av specialiseringsstjänstgöring (ST) mellan olika specialiteter. Resultatet i korthet ger underlag som visar att fortsatt brist råder vad gäller specialistläkare inom flera specialiteter och främst inom allmänmedicin, psykiatri, radiologi, onkologi, klinisk patologi, urologi, neonatologi samt ögonsjukdomar.

Den särskilda beredningsgruppen för ST inom allmänmedicin har fortsatt arbetet för att säkerställa nulägesbilden vad gäller tillgång till allmänmedicinsk kompetens, bedöma tillgång och behov av allmänmedicinsk kompetens i ett tioårsperspektiv samt ge förslag till åtgärder för att säkra tillgången till allmänmedicinsk kompetens på såväl kort som på lång sikt.

Inhyrning av personal från bemanningsföretag

Beroendet av inhyrning av personal från bemanningsföretag har fortsatt att minska inom Region Skånes hälso- och sjukvård. Den totala kostnaden från januari till augusti är 76,4 miljoner kronor lägre än motsvarande period förra året, en minskning med 29 procent.

Sett i ett nationellt perspektiv tillhör Region Skåne, tillsammans med Kalmar och Östergötland, de landsting och regioner inom vilka inhyrningskostnaderna minskar under de två första kvartalerna 2017. I relation till den totala personalkostnaden är nu Regions Skånes inhyrningskostnad den näst lägsta av samtliga landsting och regioner i Sverige.

Fortsatt står primärvården för den största delen av kostnaderna för läkarinhyrning. För sjuksköterskor sker den största inhyrningen inom specialiserad somatisk vård. Inom främst operation och intensivvårdsverksamhet ses en kostnadsökning orsakad av fortsatt bristsituation inom dessa verksamheter.

Förvaltningarnas arbete med att minska beroendet av bemanningsföretag, enligt beslutad regional strategi

omsatt i förvaltningsvisa handlingsplaner, har haft effekt och fortsatta åtgärder är under planering. Arbetet pågår bland annat för att minska inhyrning av läkare inom primärvård genom ett antal åtgärder i särskild handlingsplan. Utveckling av resursteam är en ytterligare konkret åtgärd för att stödja ett minskat beroende av inhyrd personal.

Snabbspår – rekrytering av personer med utbildning i länder utanför EU

Under 2016-2017 (till och med maj) har 47 utlandsutbildade gjort språkauskultation inom Region Skånes verksamheter. Syftet med språkauskultation är att ge den utlandsutbildade möjlighet att träna svenska språket i hälso- och sjukvårdsmiljö och samtidigt som få en inblick i hur svensk sjukvård är organiserad samt möjlighet till nätverk i professionen. Under perioden har 15 läkare gjort provtjänstgöring och erhållit svensk legitimation och 10 sjuksköterskor har gjort sin praktiska tjänstgöring och arbetar nu i Region Skåne som legitimerade sjuksköterskor.

I februari gav personalnämnden i uppdrag att etablera ett *Internationellt kompetenscentrum för utlandsutbildade*. Syftet är att ytterligare tydliggöra erbjudandet för utlandsutbildade som vill arbeta inom Region Skåne och samordna den introduktion och den komplettering som krävs för att erhålla svensk legitimation. Centrumet har under våren rekryterat till platser för prov- och praktisk tjänstgöring för utomeuropeiskt utbildade läkare. Värdefull kompetens har anställts såsom specialister som i sina hemländer arbetat som urologer, akutläkare, radiolog, ögonläkare med flera.

I ett samverkansprojekt mellan Region Skåne, Arbetsförmedlingen och Lunds universitet ges för närvarande en förberedande utbildning inför det kunskapsprov som Socialstyrelsen genomför som ett av kraven för att erhålla svensk legitimation. Ett drygt tjugotal läkare ges stöd och undervisning av Medicinska fakulteten inför att genomföra provet under hösten 2017. Vid godkända prov kommer dessa också att fullgöra praktisk tjänstgöring under vå-

ren 2018 och därefter erhålla svensk legitimation. Region Skåne har även gett kompletterande svensk- och uttalsutbildning för personer som behövt förbättra sin svenska.

Klinisk utbildningsmottagning (KUV)

Ett projekt startade våren 2016 med att utveckla *klinisk utbildningsmottagning* (KUV) inom primärvården i Region Skåne. Syftet är att utveckla vårdcentraller till utbildningsmottagningar där flera yrkesgrupper har gemensamma utbildningsmoment. Projektet drivs av partsgemensam styrgrupp mellan Region Skåne, Lunds universitet och högskolor. Projektet fortsätter, dock kan inriktningen behöva omprövas.

Samarbete med Försvarsmakten

I syfte att stärka en framtida gemensam kompetensförsörjning tecknades i mars 2017 en avsiktsförklaring om samarbete med Försvarsmakten. Samarbetet ska stärka parternas långsiktiga kompetensförsörjning med fokus på ungdomars insteg på arbetsmarknaden, mångfald på arbetsplatserna och möjlighet till karriärväxling genom hela yrkeslivet. Exempel på insatser under året har varit Region Skånes deltagande vid Försvarsmaktens rekryteringsmöte vid P7. Det har även inletts en dialog om delad tjänstgöring för sjukvårdspersonal som har intresse av arbete både inom försvaret och sjukvården.

Utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser

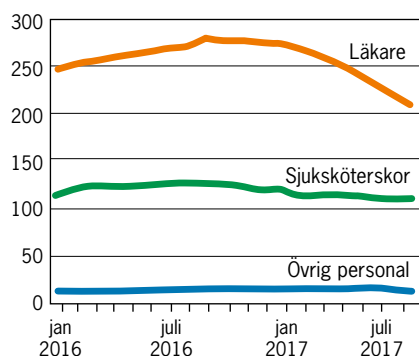
Region Skåne och Arbetsförmedlingen har tillsammans identifierat ett antal målgrupper för vilka anställningsbarheten är relativt låg utifrån ett antal faktorer. Utmaningar som finns för dessa grupper kan vara funktionsnedsättning, svenska språket eller avsaknad av svensk legitimation som försvårar inträde på svensk arbetsmarknad. Många ungdomar saknar adekvat utbildning och erfarenhet för vad som idag efterfrågas på svensk arbetsmarknad. Syftet med insatserna är att locka till sig nya grupper och attrahera framtida medarbetare för att klara den framtida kompetensförsörjningen.

Kostnader inhyrd personal från bemanningsföretag

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2017 jan-aug	2016 jan-aug	Förändring Mkr	%
Läkare	115	181	-66	-36%
Sjuksköterskor	69	78	-9	-12%
Övriga	8	9	-1	-16%
Totalt	192	268	-76	-29%

Kostnadsutveckling (miljoner kronor)

Jobsatsning för långtidsarbetslösa ungdomar

Region Skåne har som mål att i samarbete med Arbetsförmedlingen visstidsanställa långtidsarbetslösa ungdomar i tre månader för att erbjuda arbetslivserfarenhet och möjlighet att skaffa sig referenser. Målet är också att attrahera och uppmuntra ungdomar till att söka vårdutbildningar för en långsiktigt säkrad kompetensförsörjning. Arbetsuppgifterna är till exempel förråds- och arkivarbete eller tvättning och bäddning av sängar.

Hittills i år har 275 ungdomar haft en tremånadersanställning i någon av Region Skånes verksamheter. Under sommarmånaderna har en speciell satsning gjorts på nyanlända ungdomar som anställts med statliga bidraget *Extratjänst*. Ett tjugotal av dessa ungdomar kommer under hösten att få fortsatt visstidsanställning med statlig subvention.

Ungdomsarbetslösheten är inte på samma höga nivå som då jobsatsningen inleddes 2014. I samarbete med Arbetsförmedlingen planeras för åtgärder för grupper som står längre ifrån arbetsmarknaden, som nyanlända och personer med funktionsnedsättning, bland annat genom gemensam satsning på extratjänster och traineejobb.

Extratjänster och traineetjänster

Region Skåne har som mål att anställa långtidsarbetslösa personer på så kallade *extratjänster*. Målgruppen är personer som är nyanlända eller har varit arbetslösa i mer än 450 dagar. Hittills i år har cirka 60 medarbetare anställts på extratjänster, varav merparten tillhör målgruppen nyanlända. Extratjänster finns nu inom samtliga sjukvårdsförvaltningar, inklusive Hälsostraden. Tillsammans med Arbetsförmedlingen pågår planering för att kunna införa ytterligare extratjänster under hösten 2017.

Samtidigt pågår ett samarbete mellan Region Skåne, Malmö stad och Arbetsförmedlingen för att under hösten hitta former för traineejobb, en anställning på deltid där medarbetaren samtidigt läser in gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram för att sedan kunna

anställas som undersköterska eller skötare.

Arbetslivsintroduktionsanställningar

Arbetslivsintroduktionsanställning innebär en introduktion i ett specifikt arbete. Anställningar sträcker sig över ett år och en fjärdedel av arbetstiden ska bestå av introduktion, handledning och utbildning medan resterande tid ska vara ordinarie arbete. Samtliga arbetslivsintroduktionsanställningar görs inom förvaltningen Regionservice och delar av personalkostnaden finansieras med statligt stöd för yrkesintroduktion.

Regionservice har kontinuerligt 20 ungdomar anställda på arbetslivsintroduktionsanställning. De finns inom verksamheter som måltid, transport, lokalvård samt inom projektet *Tillgänglighetsdatabasen* (TD). Anställningsformen är en värdefull rekryteringsväg då en stor andel av de ungdomar som är intresserade får en fortsatt anställning i Region Skåne efter avslutad introduktionsår.

Studentmedarbetare

Syftet med studentmedarbetarsystemet är främst att underlätta övergången från studier till arbete, men det är också ett viktigt led i Region Skånes arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare. Att anställa studentmedarbetare är en pågående process som löper kontinuerligt över året, och 33 nya uppdrag har annonserats och tillsatts. Nio studentmedarbetare är kvar sedan hösten 2016 och slutar våren 2017. Fram till vårterminen 2017 har 42 studentmedarbetare varit anställda. Samtliga förvaltningar har haft studentmedarbetare.

Tekniksprånget

Tekniksprånget är en satsning som initierats av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien och ett flertal företag, kommuner, landsting och regioner i Sverige har anslutit sig till satsningen. Syftet med Tekniksprånget är att ge ungdomar med slutförd gymnasieutbildning inom naturvetenskap eller teknik en inblick i ingenjörsvrket och därmed locka till högskolestudier inom dessa områden.

Region Skåne har 16 praktikplatser för 2017 och har under januari-april haft sex anställda som praktiserat under fyra månader inom förvaltningarna Medicinsk service och Regionservice. Under varje ansökningsperiod har Region Skåne flera hundra ansökningar till dessa 16 platser. Till höstens praktikplatser planerar även Skånetrafiken och Skånes universitetssjukvård att ta emot praktikanter.

Medarbetare i siffror

Den sista augusti 2017 hade Region Skåne 33 870 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verksamhet, en ökning med 835 medarbetare jämfört med samma datum föregående år. I ökningen ingår övertag av tidigare privat verksamhet avseende lokalvård och måltidservice motsvarande 183 medarbetare. Verksamhetsövertag som främst påverkar personalgrupperna städ, tvätt och renhållningsarbete samt köks- och måltidsarbete. Exklusivt verksamhetsövertag blir ökningen 652 medarbetare eller 2,0 procent.

De flesta personalgrupper ökar. De fyra personalgrupper som ökat mest i absoluta tal, om personalgrupper där verksamhetsövertag gjorts exkluderas, är undersköterskor, skötare med flera (+310), icke specialistkompetenta läkare (+108), handläggarsarbete (+97) samt sjuksköterskor (+78). Dessa fyra grupper står således för drygt tre fjärdedelar av ökningen (503 av 652).

Bland kvinnor är 12 procent deltidsanställda, motsvarande andel för män är 5 procent. Andelen deltidsanställda har minskat bland såväl kvinnor som män jämfört med samma tidpunkt föregående år.

En stor majoritet av medarbetarna i Region Skåne är tillsvidareanställda, 92 procent av kvinnorna respektive 86 procent av männen. Dessa andelar är vanligtvis något högre under vinterhalvåret då sommarvikarier som anställs på sommaren drar ned den relativa andelen tillsvidareanställda.

Antal månadsavlönade i Region Skåne och Folkandvården Skåne AB¹

Avser förhållandet den 31 aug respektive år	2017	2016	Förändring antal	Förändring %
Förvaltningsdriven verksamhet totalt	33 807	32 972	835	2,5%
Skånes universitetssjukvård	13 779	13 477	302	2,2%
Skånevård Sund	8 315	8 121	194	2,4%
Skånevård Kryh	5 199	5 153	46	0,9%
Regionservice	2 002	1 946	56	2,9%
Medicinsk service	1 547	1 661	-114	-6,9%
Koncernkontoret	913	788	125	15,9%
Habilitering och hjälpmedel	818	787	31	3,9%
Hälsostaden Ängelholm	658	643	15	2,3%
Skånetrafiken	377	361	16	4,4%
Regionfastigheter	163	0	163	-
Kulturförvaltningen	33	33	0	0,0%
Patientnämnden Skåne	15	13	2	15,4%
Revisionen	8	6	2	33,3%
Södra Regionvårdsnämnden	4	5	-1	-20,0%
Folkandvården Skåne AB	1 441	1 398	43	3,1%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning.

Antal månadsavlönade medarbetare per personalgrupp¹ (AID)

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Avser förhållandet den 31 aug respektive år	2017	2016	Förändring antal	Förändring %
Sjuksköterska	8 855	8 777	78	0,9%
Undersköterska, skötare m fl	6 733	6 423	310	4,6%
Specialistkompetenta läkare	2 718	2 667	51	1,9%
Medicinsk sekreterare	2 092	2 087	5	0,2%
Icke specialistkompetenta läkare	1 875	1 767	108	5,8%
Handläggarsarbete	1 758	1 661	97	5,5%
Ledningsarbete	1 463	1 616	-153	-10,5%
Administratörsarbete	1 325	1 281	44	3,3%
Biomedicinsk analytiker	984	971	13	1,3%
Fysioterapeut	780	766	14	1,8%
Socialt och kurativt arbete	698	690	8	1,1%
Städ-, tvätt- o renhållningsarbetare	654	516	138	21,1%
Barnmorska	604	599	5	0,8%
Psykolog	561	540	21	3,7%
Sjukhustekniker, laboratoriepersonal	468	415	53	11,3%
Hantverksarbetare	454	468	-14	-3,1%
Arbetssterapeut	382	365	17	4,5%
Köks- och måltidsarbetare	360	319	41	11,4%
Övriga grupper ²	1 063	1 058	5	0,5%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning

2. Endast grupper med minst 300 medarbetare särredovisas.

Andel heltids- och tillvidareanställda

	Andel heltidsanställda (andel av samtliga månadsavlönade som har en anställning på heltid)		Andel tillsvidareanställda (andel av samtliga månadsavlönade som har en tillsvidareanställning)	
	2017	2016	2017	2016
Kvinnor	87,9%	86,7%	92,2%	92,1%
Män	95,3%	95,4%	85,6%	85,4%
Totalt	89,5%	88,5%	90,8%	90,8%

Läs mer i:

- Personalnämndens verksamhetsberättelse

Region Skånes samlade ekonomi

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommuner och landsting ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Region Skånes riktlinjer för god ekonomisk hushållning, som fastställdes av fullmäktige i oktober 2013, utgår från att regionens finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt.

I 2017 års budget fastställdes att *resultatmålet* för Region Skåne är att resultatet över en femårsperiod ska uppgå till minst två procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Dessutom ska resultatet årligen uppgå till minst en procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Region Skånes prognos för året 2017 är negativ och indikerar därmed att varken det kortsiktiga målet eller det långsiktiga målet kommer att nås.

Finansieringsmålet utgår från självfinansieringsgraden (investeringarna i förhållande till årets resultat plus avskrivningar). Självfinansieringsgraden för utrustning ska vara 100 procent, för fastigheter minst 50 procent och för tåg och bussar minst 40 procent. Resultatprognosen är -291 miljoner kronor och prognos för avskrivningarna uppgår till 1 403 miljoner kronor, totalt 1 112 miljoner kronor. Prognosticerade investeringsutgifter uppgår till 712 miljoner kronor för utrustning, 1 902 miljoner kronor för byggnader och 421 miljoner kronor för tåg och bussar. Prognoserna indikerar att finansieringsmålet inte heller kommer att uppnås för 2017.

Balanskravet

Enligt beräkningarna framgår att balanskravsresultatet, enligt nu gällande

prognos, inte kommer att uppnås i år på grund negativt resultat och diskrepansen mellan årets resultat beräknat enligt fullfonderingsmodell och blandmodell. Negativa resultat ska återställas senast tre år efter att underskottet uppkommit. Återställningskravet vid årets utgång beräknas till drygt 1 400 miljoner kronor, varav 2017 års prognostiserade resultat står för cirka 800 miljoner kronor.

Ekonomisk översikt Resultat januari - augusti

Resultatet för januari-augusti uppgår till 734 miljoner kronor. Jämfört med föregående år innebär detta en resultatförändring på 54 miljoner kronor. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 1 100 miljoner kronor, en ökning med 4,9 procent. Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning har för samma period ökat med 1 303 miljoner kronor eller med 5,5 procent. På grund av ökade finansiella pensionskostnader har finansnettot försämrats med 257 miljoner kronor eller 94 procent. Periodutfallet ligger 325 miljoner kronor sämre än det budgeterade resultatet efter två tertial.

Skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag

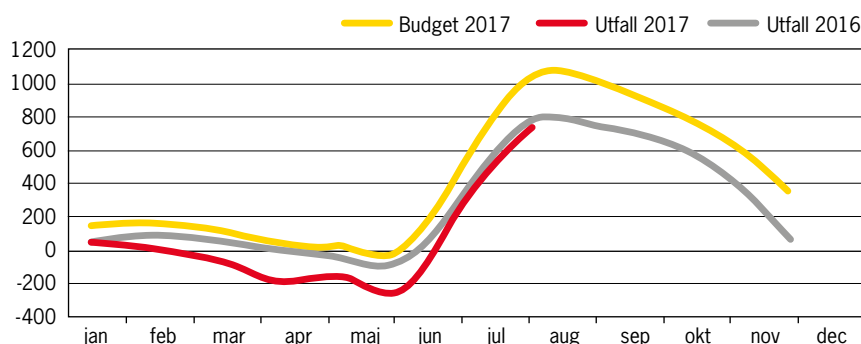
Skatteintäkterna har ökat med 980 miljoner kronor efter de två första tertialen i år jämfört med samma period förra året. Jämfört med budget till och med augusti innebär det ett budgetöverskott på 91 miljoner kronor. Detta beror främst på att utvecklingen av skatteunderlaget för 2015 och 2016 blivit bättre än vad som förväntades i budgeten för ett år sedan. Utfallsbeloppet för skatteavräkningen som avser 2016 års inkomster och belopp för 2017 års avräkning grundas på den bedömning av skatteunderlagets utveckling som gjorts av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i augusti.

Intäkterna från utjämning och statsbidrag har ökat med 350 miljoner kronor jämfört med förra året. Jämfört med budget till och med augusti innebär det ett budgetöverskott på 159 miljoner kronor. Framför allt är det ett högre statsbidrag för läkemedelsförmånen och en lägre kostnadsutjämningsavgift än vad som budgeterats, som bidrar till överskottet.

Intäkter

Miljoner kronor	2017 jan-aug	2016 jan-aug	Förändring	Förändring %
Preliminära månatliga skattebetalningar	19 147	18 203	944	5,2%
Prognos för avräkningslikvid (år 0)	-187	-136	-52	-
Justeringspost skatteintäkter (år -1)	60	-28	87	-
Skatteintäkter	19 020	18 040	980	5,4%
Inkomstutjämningsbidrag	4 114	3 941	173	4,4%
Regleringsavgift	-350	-414	64	-15,5%
Kostnadsutjämningsavgift	-106	-134	29	-21,5%
Kommunalekonomisk utjämning	3 658	3 392	266	7,8%
Bidrag för läkemedelsförmånen	2 236	2 082	154	7,4%
Bidrag Förstärkning Hälso- och sjukvård	0	88	-88	-100%
Bidrag Flyktingsituationen	104	112	-8	-7,5%
Generella statliga bidrag	2 340	2 282	58	2,5%
SUMMA INTÄKTER	25 018	23 715	1 303	5,5%

Ackumulerat resultat och budget 2017 (miljoner kronor)

Uppföljning mot periodiserad budget

Det budgeterade årsresultatet 2017 uppgår till 375 miljoner kronor. I ovanstående diagram visas det ackumulerade resultatet i förhållande till den periodi-

serade budgeten och fjolårets utfall. Som framgår av diagrammet stiger resultatet markant under sommaren, medan kostnaderna är högst under vår- och höstmånaderna. Det ackumulerade resulta-

Verksamhetens intäkter

Miljoner kronor	2017 jan-aug	2016 jan-aug	Förändring	Förändring %
Patientavgifter	302	313	-11	-3,5%
Försäljning av hälso- och sjukvård	839	823	16	2,0%
Trafikantavgifter	1 944	1 833	112	6,1%
Försäljning av varor och tjänster	855	828	27	3,3%
Spec dest statsbidrag	851	952	-100	-10,6%
Övriga bidrag och intäkter	492	468	25	5,3%
Realisationsvinster	32	28	4	14,4%
SUMMA INTÄKTER	5 315	5 243	72	1,4%

Verksamhetens kostnader

Miljoner kronor	2017 jan-aug	2016 jan-aug	Förändring	Förändring %
Lönekostnader	9 080	8 619	461	5,3%
Arbetsgivaravgifter	2 796	2 644	152	5,7%
Pensionskostnader	1 260	1 212	48	4,0%
Övriga personalkostnader	173	168	6	3,4%
Summa Personalkostnader	13 309	12 642	666	5,3%
Köpt hälso- och sjukvård	2 422	2 376	45	1,9%
Köpt tandvård	505	458	47	10,3%
Inhyrd personal	244	309	-64	-20,8%
Verksamhetsanknutna tjänster	596	540	56	10,4%
Köpt trafik	2 822	2 664	158	5,9%
Läkemedel	3 357	3 192	165	5,2%
Sjukvårdsartiklar, materiel och varor	1 354	1 305	49	3,8%
Lämnade bidrag	825	794	31	3,9%
Fastighetskostnader	863	937	-74	-7,9%
IT-tjänster	620	614	6	1,0%
Konsultkostnader och övriga tjänster	678	622	55	8,9%
Övriga kostnader	582	575	7	1,3%
Summa omkostnader	14 868	14 386	482	3,4%
Avskrivningar	893	870	24	2,7%
VERKSAMHETENS BRUTTOKOSTNADER	29 070	27 898	1 172	4,2%

tet efter de två första tertialen ligger 325 miljoner kronor sämre än det budgeterade resultatet. Budgetunderskott redovisas för verksamhetens nettokostnader med 649 miljoner kronor. Skatt, utjämnings och bidrag samt finansnetto bidrar med 324 miljoner kronor i överskott.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har enbart ökat med en dryg procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den knappa ökningen förklaras framför allt av den minskade flyktingströmmen. Ersättning för asylsökande har minskat med 97 miljoner kronor jämfört med 2016. En annan orsak är minskad rehabiliteringsersättning med 38 miljoner kronor. Intäkter för patientavgifter minskar på grund av slopad avgift för personer över 85 år. På plussidan noteras en ökning av trafikantavgifterna med drygt 6 procent.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens bruttokostnader för perioden ökade med 4,2 procent jämfört med de första tertialen i fjol. Kostnadsutvecklingen för personalkostnaderna har varit högre under det andra tertialet än under det första tertialet medan det omvända förhållandet gäller för omkostnaderna. Lönekostnadsökningen består ungefär till 60 procent av ökat pris (lönerevision, m m) och till 40 procent av ökad volym (fler anställda). Om kostnader för inhyrd personal, som redovisas under omkostnaderna, räknats in i personalkostnaderna hade ökningen varit 4,6 procent i stället för 5,3 procent, eftersom kostnaden för inhyrd personal har minskat.

På omkostnadssidan visar de verksamhetsanknutna tjänsterna högst kostnadsutveckling jämfört med föregående år. Av ökningen på 56 miljoner kronor står köp av tolktjänster för den övervägande delen, 44 miljoner kronor. Kostnadsökningen för köpt tandvård förklaras främst av reformen med fri tandvård för personer upp till och med 21 år. Ökad användning av IT-konsulter står för hälften av kostnadsökningen på 55 miljoner kronor avseende ”konsultkostnader och övriga tjänster”.

Pensionskostnader

Region Skåne tillämpar sedan 2010 fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionskostnader. Fullfonderingsmodellen ger en mer rättvisande bild av Region Skånes resultat, ekonomiska ställning och långsiktiga finansiella styrka än vad redovisning med den lagstadgade blandmodellen ger. I den genomförda översynen av den kommunala redovisningslagen föreslås en lagändring om återgång till fullfonderingsmodellen. En eventuell lagändring kan först träda i kraft 2019. Pensionskostnaderna uppgår totalt till 1 807 miljoner kronor för perioden januari-augusti 2017. Om pensionskostnaderna redovisats enligt blandmodellen hade dessa varit 306 miljoner kronor högre.

Finansiering Räntebärande nettoskuld

Den räntebärande nettoskulden uppgår till 4 441 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 845 miljoner kronor sedan årsskiftet. De räntebärande tillgångarna har minskat med 251 miljoner kronor till 1 721 miljoner kronor, medan skulderna ökat med 594 miljoner kronor till 6 162 miljoner kronor.

Ökningen av nettoskulden förändras av att medel från den löpande verksamheten om knappt 1 miljard kronor inte räcker till att finansiera investeringarna om 1,8 miljarder kronor, ett förhållande som är budgeterat och ligger i nivå med upprättad likviditetsprognos.

Skuldökningen om 594 miljoner kro-

nor består av nyupplåning genom emission av certifikat med 3 månaders löptid om 600 miljoner kronor, amortering med 40 miljoner kronor och ökning av skuld till dotterbolagen med 34 miljoner kronor.

Nyupplåningen har genomförts i två emissioner, den första emissionen löpte mellan mars och juni och förlängdes därefter till september. Räntevillkoren för emissionerna var i genomsnitt -0,56 procent vilket inneburit att Region Skåne erhållit ränta för att låna. Dessa transaktioner har förbättrats finansnettot med 1,7 miljoner kronor.

Under resten av 2017 beräknas leasingkulden amorteras med ytterligare 209 miljoner kronor. Upplåningsbehovet totalt under året bedöms till cirka 250 miljoner kronor vilket innebär att förfallet i certifikat i september om 600 miljoner kronor endast på årsbasis kommer att refinansieras med 250 miljoner kronor. Nettouplåningen under året förväntas därmed uppgå till cirka 950 miljoner kronor vilken till största del sker genom likviditetsminskning.

Investeringar

Investeringsutgifterna till och med augusti 2017 uppgår till 1 821 miljoner kronor. Utfallet är 247 miljoner kronor högre än för motsvarande period i fjol. Under slutet av 2016 påbörjades leveransen av 30 nya pågatåg och de påverkar årets utfall hittills med 330 miljoner kronor vilket förklarar ökningen jämfört med motsvarande period föregående år. Den budgeterade likviditetsra-

men för 2017 uppgår till 3 753 miljoner kronor vilket är en kraftig ökning jämfört med historiska utfallsnivåer. Budgetökningen ligger i de stora utvecklingsplaneobjekten inom hälso- och sjukvården som enligt plan ska börja generera allt större investeringsutfall. Nämnernas samlade prognoser innebär ett årsutfall om 3 703 miljoner kronor. Det finns en tendens att överskatta möjligheten att genomföra investeringar. En regional bedömning är att utfallet kommer att stanna vid cirka 3 100 miljoner kronor.

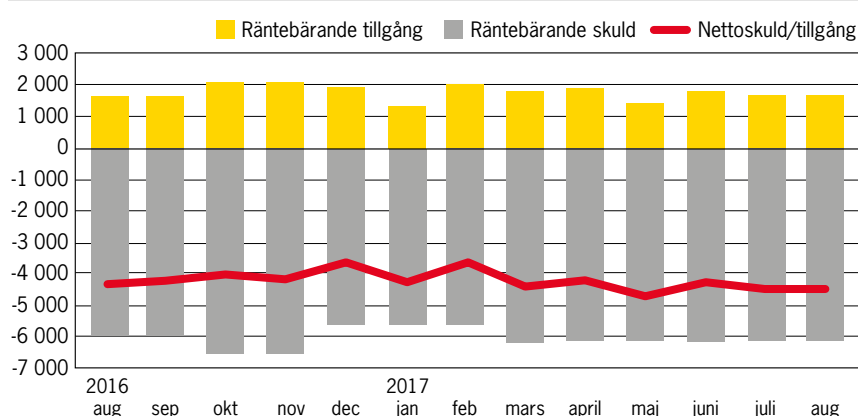
Byggnadsinvesteringar

Under året har utgifterna uppgått till 1 001 miljoner kronor inklusive kreditivränta, vilket är 170 miljoner kronor mindre än motsvarande period föregående år. Orsaken till detta är att den samlade förbrukningen i utvecklingen av sjukhusområdena i Malmö, Lund och Helsingborg är 246 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år.

Investeringstakten är fortfarande hög, 692 miljoner kronor på åtta månader men lägre än förra året. Skälet till detta är dels att föregående år tyngdes av etablering av två större ersättningsbyggnader i Malmö med högt utfall, dels att både Malmö- och Helsingborgsprojekten gått igenom en period av översyn som resulterat i ökad omfattning. Det senare har dock inneburit en viss förflyttning i genomförande som påverkar utfallet 2017.

Servicekommitténs helårsprognos för bygginvesteringar är 2 284 miljoner kronor och även här är det de tre stora utvecklingsprojekten som dominerar med 1 395 miljoner kronor. På sjukhusområdet i Malmö pågår avslutande insatser för att skapa ersättningslokaler, dessutom pågår nyproduktion av kulvertar. I Helsingborg är ombyggnationen av den första flygeln i höghusdelen snart färdig. De första verksamheterna flyttar in i september och allt byggarbete beräknas vara färdigställt i mars 2018. I Lund pågår ombyggnader för att skapa nya lokaler för labbmedicin och anpassningar för spårvagnssträckningen genom området.

Nettoskuld och tillgång (miljoner kronor)

I Hässleholm påbörjas etableringen av en tågdepå under hösten med en samlad budget om 1,5 miljarder. Upphandling av mark- och byggentreprenader är genomförda och markarbete påbörjas tidig höst. Regionfastigheters helårsprognos om ett samlat utfall på 2,3 miljarder kronor under 2017 är i paritet med helårsbudgeten.

Utrustningsinvesteringar

Under året har utgifterna hittills uppgått till 820 miljoner kronor. Huvuddelen, 415 miljoner kronor består av investeringar i tåg framförallt den pågående leveransen av nya Pågatåg men även två begagnade Öresundståg som nu är levererade.

Utfallet avseende investeringar i utrustningar inom hälso- och sjukvården uppgår till 280 miljoner kronor vilket är knappt 70 miljoner kronor högre än motsvarande period 2016. Ökningen består av en ökad investeringsutgift på SUS framförallt kopplad till genomförandet av den regionala planen för utbyggnad och modernisering av PET-CT. Förvaltningarna inom hälso- och sjukvården prognosticerar en sammanlagd utgift för 2017 om 720 miljoner kronor, budgeten för året är 598 miljoner kronor. Utfallet under 2016 var 468 miljoner kronor.

Det samlade prognosticerade utfallet för utrustningar är 1 419 miljoner kronor och budgeten är på 1 462 miljoner kronor.

Resultatprognos för helåret 2017

Resultatet för helåret 2017 prognostiseras till -291 miljoner kronor. Jämfört med budget innebär det en negativ avvikelse med 666 miljoner kronor. Prognosen har förbättrats med 110 miljoner kronor jämfört med juliuppföljningen. Resultatet för den samlade hälso- och sjukvården förväntas bli drygt -1 200 miljoner kronor medan den övriga verksamheten prognostiserar ett överskott på drygt 100 miljoner kronor. Den centrala finansförvaltningens prognos på 843 miljoner kronor är 577 miljoner kronor bättre än budget. Större budgetavvikelse avser pensionskostnader 180 miljoner kronor, bidrag för läkemedelsförmånen 168 miljoner kronor, skatte-

intäkter 107 miljoner kronor, kostnadsutjämningsavgift 76 miljoner kronor och specialdestinerade statsbidrag 45 miljoner kronor. Prognosen för skatteintäkterna 2017 bygger på SKL:s augustiprognos över skatteunderlagets utveckling 2016-2017.

Intäkterna från skatt, utjämning och statsbidrag förväntas öka med 4,9 procent i relation till föregående räkenskapsår. Verksamheternas nettokostnader, det vill säga den kostnads massa som intäkter från skatt, utjämning och statsbidrag ska finansiera, prognostiseras att öka med 4,8 procent under 2017. Resultatet före finansiella poster, 573 miljoner kronor, räcker dock inte till att finansiera de finansiella pensionskostnaderna, som uppgår till över 800 miljoner kronor. De kommande åren förväntas de finansiella pensionskostnaderna öka, vilket medför att resultatet före finansnetto också måste öka i minst samma takt för att nå ett positivt resultat. Med nuvarande prognos för 2017 innebär det att intäkterna från skatt, utjämning och bidrag måste öka med minst 3 procentenheter mer än utvecklingen för verksamhetens nettokostnader 2018. I nedanstående diagram visas den faktiska förändringen av verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter med mera 2013-2016 samt prognos för 2017.

Förvaltningarnas prognoser

Ekonomiskt utfall efter andra tertiet och helårsprognos per nämnd/förvaltning/bolag framgår av bilaga 6.

Åtgärder för att sänka kostnadsutveckling samt för ekonomi i balans

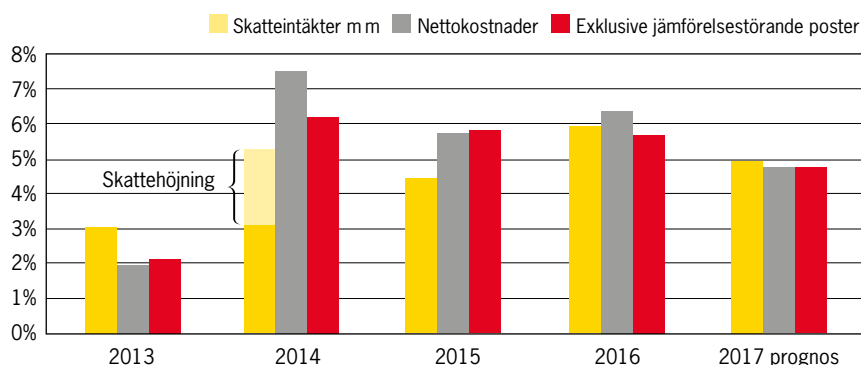
I syfte att dämpa kostnadsutvecklingen och förbättra årets resultat har verksamheten, nämnder, regionstyrelsen samt regionfullmäktige beslutat och informerats om handlingsplaner, ekonomiska åtgärder samt resultat och effekt.

I samband med regionstyrelsens behandling av *Tertialrapport januari-april 2017* (2017-06-01) gjordes en återredovisning av ekonomiska åtgärder. Vidare behandlade regionstyrelsen den 31 augusti 2017 ärendet "Ekonomiska åtgärder" som omfattade förslag till fortsatt arbete för en sänkt kostnadsökningstakt. Vid regionfullmäktige den 19 september 2017 informerades om vilka åtgärder som har vidtagits och avser vidtas för en ekonomi i balans, samt att regionstyrelsen avser att återkomma till regionfullmäktige med information om vilka åtgärder som avses vidtas för att få en budget i balans i samband med tertialrapport januari-augusti 2017.

Nämnder och verksamheter har under 2017 beslutat och verkställt ekonomiska åtgärder inarbetade i prognoserna. Nedan följer en uppföljning av ekonomisk effekt. Vidare redovisas en översiktlig fördelning på olika typer av åtgärder, vilka omfattar såväl kostnadsreduktioner som ökade intäkter. I nämndernas verksamhetsberättelse framgår fördjupad information om inriktning på åtgärder och beskrivning av effekter.

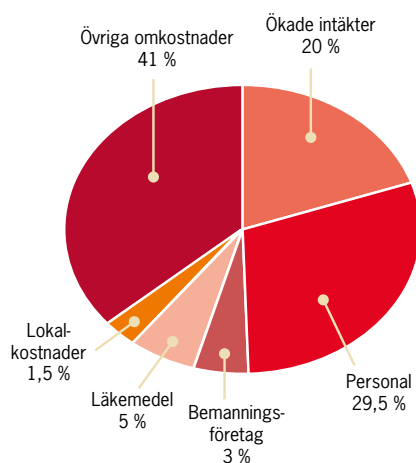
I lämnad delårsrapport återfinns åtgärder inarbetade i verksamheternas prognoser motsvarande cirka 600 miljoner

Kostnads- och intäktsutveckling jämfört med föregående år

Resultatförbättrande åtgärder

Miljoner kronor	2017
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	77,0
– Hälsostaden	13,8
– Medicinsk service	25,0
Sjukvårdsnämnd Sus	207,6
Sjukvårdsnämnd Kryh	59,0
Sjukvårdsnämnd Sund	103,0
Summa hälso- och sjukvård	485,4
Skånetrafiken	77,8
Regionala utvecklingsnämnden	6,5
Summa regional utveckling	84,3
Service-nämnden	30,9
Summa verksamhetsstöd/övriga	30,9
TOTAL	600,6

kronor. Utan dessa åtgärder hade således det prognostiserade resultatet varit motsvarande sämre. De resultatförbättrande åtgärderna fördelades enligt tabell och diagram ovan.

Trots ett omfattande systematiskt och i många stycken framgångsrikt förbättringsarbete omfattande resultatförbättrande åtgärder, medicinska och kliniska förbättringar, insatser för att förbättra tillgängligheten och de särskilda satsningarna inom till exempel cancer-sjukvård har detta inte medfört förväntade effekter och nödvändigt trendbrott i det ekonomiska resultatet. Behovet av

Balanskravsberäkning

Miljoner kronor	2017 Prognos	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Årets resultat enligt resultaträkningen	-291	103	32	647	-2 158	-292	-2 354
Justering för realisationsvinster	-35	-40	-53	-285	-160	-85	-218
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	69	0	0	0
Orealiserade kursförluster i värdepapper	0	23	30	0	0	0	0
Justering för sänkt diskonteringsränta, pensioner	0	0	0	0	2 666	0	2 182
Justerat resultat enl fullfondering	-327	87	9	431	348	-377	-390
Justering för redovisning enl blandmodell	-473	-724	-589	-776	-221	122	262
Balanskravsresultat	-799	-637	-580	-345	127	-255	-128
Synnerliga skäl för att inte behöva återställa ett negativt resultat	0	908	0	145	0	0	320
<i>Ingående återställningskrav</i>	-637	-908	-328	-128	-255	0	0
<i>Utgående återställningskrav</i>	-1 436	-637	-908	-328	-128	-255	0

ytterligare resultatförbättrande åtgärder är nödvändigt. Det är dock viktigt att, som även understryks i ärendebeskrivningen till regionstyrelsen i augusti, inskräpa och säkerställa maximal hemtagnings-effekt av beslutade åtgärder, i kombination med ökat fokus på varaktighet av genomförda åtgärder, och därmed nå önskad effekt på sista raden.

En bedömning av balanskravsresultatet

Balanskravsberäkningen utgår från Region Skånes resultat exklusive koncernbolagen. Årets prognos, som uppgår till -291 miljoner kronor är justerad för realisationsvinster vid försäljning av materiella anläggningstillgångar. Detta justerade resultat enligt fullfonderingsmodellen justeras sedan för redovisning enligt blandmodellen. Den nuvarande bedömningen pekar då på ett negativt balanskravsresultat på cirka 800 miljoner kronor och ett återställningskrav på cirka 1 400 miljoner kronor. Av detta belopp ska 637 miljoner kronor återställas senast under 2019 och 799 miljoner kronor återställas senast 2020.

1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (1997:614) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), med undantag av 5:e kap 4§ i lagen om kommunal redovisning som föreskriver att en förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 inte ska tas upp som skuld eller avsättning.

Region Skåne tillämpar från och med 2010 den så kallade fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsförpliktelser. Det innebär att hela pensionskulden redovisas som en avsättning eftersom det ger en mer rättvisande bild. Effekten framgår i separat redovisning enligt blandmodellen.

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en sammanfattande och rättvisande helhetsbild av Region Skånes totala ekonomiska ställning och åta-

ganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. I den sammanställda redovisningen ingår förutom Region Skåne, de helägda bolagen Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Övriga bolag påverkar Region Skånes verksamhet och ekonomiska omslutning i mycket ringa grad och har därför inte medtagits i den sammanställda redovisningen.

Vid upprättande av denna delårsrapport har samma redovisningsprinciper i övrigt använts som i den senaste årsredovisningen.

I delårsrapporten ställs inga formella krav på att en notapparat ska finnas. Därmed är lagens krav uppfyllda. Specifikation av resultaträkningens kostnads- och intäktsslag återfinns under den ekonomiska översikten.

2 Resultaträkning – utfall januari–augusti

REGION SKÅNE	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL					ENLIGT BLANDMODELL				
	2016 jan-aug	2017 jan-aug	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff	2016 jan-aug	2017 jan-aug	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff
Miljoner kronor										
Verksamhetens intäkter	5 243	5 315	1,4%	5 115	201	5 243	5 315	1,4%	5 115	201
Personalkostnader	-12 642	-13 309	5,3%	-13 078	-231	-13 259	-13 935	5,1%	-13 685	-250
Omkostnader	-14 386	-14 868	3,4%	-14 221	-646	-14 386	-14 868	3,4%	-14 221	-646
Avskrivningar	-870	-893	2,7%	-920	27	-870	-893	2,7%	-920	27
Verksamhetens nettokostnader	-22 654	-23 755	4,9%	-23 105	-649	-23 271	-24 381	4,8%	-23 712	-668
Skatteintäkter	18 040	19 020	5,4%	18 928	91	18 040	19 020	5,4%	18 928	91
Kommunalekonomisk utjämning	3 392	3 658	7,8%	3 613	46	3 392	3 658	7,8%	3 613	46
Generella statliga bidrag	2 282	2 340	2,5%	2 226	114	2 282	2 340	2,5%	2 226	114
Skatt, utjämning och bidrag	23 715	25 018	5,5%	24 767	251	23 715	25 018	5,5%	24 767	251
Finansiella intäkter	35	33	-5,1%	29	4	35	33	-5,1%	29	4
Finansiella pensionskostnader	-223	-547	145,7%	-579	31	-92	-227	148,5%	-227	0
Övriga finansiella kostnader	-84	-14	-82,9%	-53	38	-84	-14	-82,9%	-53	38
Finansnetto	-272	-529	94%	-603	74	-141	-209	48%	-251	42
RESULTAT	788	734		1 059	-325	303	428		804	-375

KONCERN	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL					ENLIGT BLANDMODELL				
	2016 jan-aug	2017 jan-aug	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff	2016 jan-aug	2017 jan-aug	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff
Miljoner kronor										
Verksamhetens intäkter	5 574	5 640	1,2%	5 487	154	5 574	5 640	1,2%	5 487	154
Personalkostnader	-13 073	-13 770	5,3%	-13 565	-204	-13 690	-14 396	5,2%	-14 172	-224
Omkostnader	-14 242	-14 696	3,2%	-14 064	-632	-14 242	-14 696	3,2%	-14 064	-632
Avskrivningar	-883	-909	2,9%	-936	27	-883	-909	2,9%	-936	27
Verksamhetens nettokostnader	-22 625	-23 735	4,9%	-23 079	-656	-23 241	-24 361	4,8%	-23 686	-675
Skatteintäkter	18 040	19 020	5,4%	18 928	91	18 040	19 020	5,4%	18 928	91
Kommunalekonomisk utjämning	3 392	3 658	7,8%	3 613	46	3 392	3 658	7,8%	3 613	46
Generella statliga bidrag	2 282	2 340	2,5%	2 226	114	2 282	2 340	2,5%	2 226	114
Skatt, utjämning och bidrag	23 715	25 018	5,5%	24 767	251	23 715	25 018	5,5%	24 767	251
Finansiella intäkter	35	33	-5,1%	29	4	35	33	-5,1%	29	4
Finansiella pensionskostnader	-223	-549	145,9%	-579	29	-92	-229	148,9%	-227	-2
Övriga finansiella kostnader	-86	-16	-81,5%	-54	39	-86	-16	-81,5%	-54	39
Finansnetto	-274	-532	94%	-604	72	-143	-212	48%	-253	41
RESULTAT	816	751		1 084	-333	331	445		829	-384

2 Resultaträkning – prognos helår

REGION SKÅNE	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL					ENLIGT BLANDMODELL				
	2016 Bokslut	2017 Prognos	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff	2016 Bokslut	2017 Prognos	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff
Miljoner kronor										
Verksamhetens intäkter	8 217	8 222	0,1%	8 050	172	8 217	8 222	0,1%	8 050	172
Personalkostnader	-19 599	-20 504	4,6%	-20 246	-257	-20 530	-21 460	4,5%	-21 174	-286
Omkostnader	-22 525	-23 238	3,2%	-22 268	-970	-22 525	-23 238	3,2%	-22 268	-970
Avskrivningar	-1 332	-1 403	5,3%	-1 410	7	-1 332	-1 403	5,3%	-1 410	7
Verksamhetens nettokostnader	-35 239	-36 923	4,8%	-35 874	-1 049	-36 170	-37 879	4,7%	-36 801	-1 078
Skatteintäkter	27 219	28 500	4,7%	28 393	107	27 219	28 500	4,7%	28 393	107
Kommunalekonomisk utjämning	5 089	5 487	7,8%	5 419	68	5 089	5 487	7,8%	5 419	68
Generella statliga bidrag	3 423	3 508	2,5%	3 339	169	3 423	3 508	2,5%	3 339	169
Skatt, utjämning och bidrag	35 731	37 496	4,9%	37 151	345	35 731	37 496	4,9%	37 151	345
Finansiella intäkter	55	39	-30%	43	-5	55	39	-30%	43	-5
Värdesäkring av pensionsskuld	-346	-824	138%	-866	42	-139	-341	145%	-340	-1
Finansiella kostnader	-97	-78	-20%	-79	1	-97	-78	-20%	-79	1
Finansnetto	-388	-864	123%	-902	38	-181	-381	110%	-376	-4
RESULTAT	103	-291		375	-666	-621	-764		-26	-738

KONCERN	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL					ENLIGT BLANDMODELL				
	2016 Bokslut	2017 Prognos	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff	2016 Bokslut	2017 Prognos	16/17 Utveckl	2017 Budget	Budget Diff
Miljoner kronor										
Verksamhetens intäkter	8 724	8 748	0,3%	8 636	113	8 724	8 748	0,3%	8 636	113
Personalkostnader	-20 272	-21 230	4,7%	-21 001	-229	-21 203	-22 186	4,6%	-21 928	-258
Omkostnader	-22 281	-22 975	3,1%	-22 021	-954	-22 281	-22 975	3,1%	-22 021	-954
Avskrivningar	-1 353	-1 427	5,5%	-1 434	7	-1 353	-1 427	5,5%	-1 434	7
Verksamhetens nettokostnader	-35 182	-36 884	4,8%	-35 821	-1 063	-36 112	-37 840	4,8%	-36 748	-1 092
Skatteintäkter	27 219	28 500	4,7%	28 393	107	27 219	28 500	4,7%	28 393	107
Kommunalekonomisk utjämning	5 089	5 487	7,8%	5 419	68	5 089	5 487	7,8%	5 419	68
Generella statliga bidrag	3 423	3 508	2,5%	3 339	169	3 423	3 508	2,5%	3 339	169
Skatt, utjämning och bidrag	35 731	37 496	4,9%	37 151	345	35 731	37 496	4,9%	37 151	345
Finansiella intäkter	55	39	-29%	43	-5	55	39	-29%	43	-5
Värdesäkring av pensionsskuld	-346	-826	138%	-866	40	-140	-343	145%	-340	-2
Finansiella kostnader	-99	-81	-19%	-82	1	-99	-81	-19%	-82	1
Finansnetto	-391	-868	122%	-904	37	-184	-385	109%	-378	-6
RESULTAT	158	-256		426	-682	-566	-729		25	-754

Koncernresultat redovisas före bokslutsdispositioner och skatter.

3. KASSAFLÖDESANALYS

3 Kassaflödesanalys

Miljoner kronor	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
	REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
	2017 jan-aug	2016 jan-dec	2017 jan-aug	2016 jan-dec	2017 jan-aug	2016 jan-dec	2017 jan-aug	2016 jan-dec
LÖPANDE VERKSAMHET								
Periodens resultat	734	103	751	115	428	-621	445	-609
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not)	1 298	2 628	1 332	2 745	786	2 166	820	2 283
Pensionsutbetalningar	-818	-1 186	-818	-1 186	0	0	0	0
Realisationsvinster/förluster	-31	-34	-31	-34	-31	-34	-31	-34
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 184	1 511	1 233	1 640	1 183	1 511	1 233	1 640
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	95	151	122	153	95	151	122	153
Ökning/minskning av förråd och varulager	6	-32	6	-32	6	-32	6	-32
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-332	518	-396	488	-332	518	-396	488
Kassaflöde från den löpande verksamheten	953	2 148	965	2 249	953	2 148	965	2 249
INVESTERINGSVERKSAMHET								
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-24	-32	-24	-32	-24	-32	-24	-32
Investering i materiella anläggningstillgångar	-1 796	-2 550	-1 810	-2 573	-1 796	-2 550	-1 810	-2 573
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	3	12	3	12	3	12	3
Erhållna investeringsbidrag	2	648	2	648	2	648	2	648
Avyttring finansiella anläggningstillgångar	1	0	1	0	1	0	1	0
Medel från investeringsverksamheten	-1 804	-1 931	-1 818	-1 954	-1 804	-1 931	-1 818	-1 954
FINANSIERINGSVERKSAMHET								
Nyupptagna lån	600	1 228	-37	1 228	600	1 228	-37	1 228
Amortering leasing	-37	-434	50	-434	-37	-434	50	-434
Förändring koncernlån	48	10	600	-69	48	10	600	-69
Amortering av långfristiga fordringar	4	90	4	90	4	90	4	90
Medel från finansieringsverksamheten	616	894	618	815	616	894	618	815
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	-812	0	-812	0	-812	0	-812
PERIODENS KASSAFLÖDE	-236	298	-236	298	-236	298	-236	298
Likvida medel vid periodens början	1 913	1 615	1 915	1 617	1 913	1 615	1 915	1 617
Likvida medel vid periodens slut	1 677	1 913	1 679	1 915	1 677	1 913	1 679	1 915
Räntebärande nettotillg (+)/skuld (-) vid årets början	-3 596	-2 839	-3 277	-2 593	-3 596	-2 839	-3 277	-2 593
Räntebärande nettotillg (+)/skuld (-) vid periodens slut	-4 441	-3 596	-4 122	-3 277	-4 441	-3 596	-4 122	-3 277
Not 1 Specifikation av ej likviditetspåverkande poster								
Justering för av- och nedskrivningar	893	1 332	909	1 353	893	1 332	909	1 353
Justering för avsättningar	1 222	1 458	1 241	1 476	710	996	729	1 014
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur	25	38	25	38	25	38	25	38
Justering för kortfristiga finansiella poster	-839	-127	-841	-48	-839	-127	-841	-48
Justering för periodiserade reavinster	23	37	23	37	23	37	23	37
Justering för bidrag till infrastruktur	0	-81	0	-81	0	-81	0	-81
Justering för periodiserade investeringsbidrag	-22	-27	-22	-27	-22	-27	-22	-27
Justering för periodiserade hyresintäkter	0	-2	0	-2	0	-2	0	-2
Justering för periodiserad överkursränta	-4	-1	-4	-1	-4	-1	-4	-1
Summa	1 298	2 628	1 332	2 745	786	2 166	820	2 283

4 Balansräkning

Miljoner kronor	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
	REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
	2017 31 aug	2016 31 dec	2017 31 aug	2016 31dec	2017 31 aug	2016 31 dec	2017 31 aug	2017 31 dec
Immateriella tillgångar	141	152	141	152	141	152	141	152
Fastigheter	10 705	10 011	10 705	10 011	10 705	10 011	10 705	10 011
Utrustning	8 402	8 113	8 514	8 227	8 402	8 113	8 514	8 227
Finansiella anläggningstillgångar	780	784	608	612	780	784	608	612
Anläggningstillgångar	20 027	19 060	19 967	19 001	20 027	19 060	19 967	19 001
Bidrag till statlig infrastruktur	880	905	880	905	880	905	880	905
Förråd	290	296	291	296	290	296	291	296
Kortfristiga fordringar	2 778	2 923	2 737	2 910	2 778	2 923	2 737	2 910
Kortfristiga placeringar		0		0	0	0	0	0
Kassa och bank	1 677	1 913	1 679	1 915	1 677	1 913	1 679	1 915
Omsättningstillgångar	4 745	5 132	4 707	5 120	4 745	5 132	4 707	5 120
SUMMA TILLGÅNGAR	25 652	25 097	25 554	25 027	25 652	25 097	25 554	25 027
Ingående eget kapital	-20 311	-20 414	-20 295	-20 410	-2 692	-2 071	-2 676	-2 068
Periodens resultat	734	103	751	115	428	-621	445	-609
Eget kapital	-19 576	-20 311	-19 544	-20 295	-2 264	-2 692	-2 231	-2 676
Avsättningar för pensioner	30 858	30 458	30 947	30 528	13 545	12 839	13 635	12 909
Övriga avsättningar	162	159	184	181	162	159	184	181
Avsättningar	31 020	30 617	31 132	30 709	13 708	12 998	13 820	13 090
Långfristiga låneskulder	3 723	3 727	3 723	3 727	3 723	3 727	3 723	3 727
Långfristiga skulder, leasing	1 015	1 243	1 015	1 243	1 015	1 243	1 015	1 243
Övriga långfristiga skulder	571	591	571	591	571	591	571	591
Långfristiga skulder	5 310	5 561	5 310	5 561	5 310	5 561	5 310	5 561
Kortfristiga låneskulder	985	350	667	26	985	350	667	26
Kortfristiga skulder, leasing	439	248	439	248	439	248	439	248
Övriga kortfristiga skulder	7 474	8 632	7 550	8 778	7 474	8 632	7 550	8 778
Kortfristiga skulder	8 898	9 230	8 656	9 052	8 898	9 230	8 656	9 052
SUMMA SKULDER	14 208	14 791	13 966	14 613	14 208	14 791	13 966	14 613
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	25 652	25 097	25 554	25 027	25 652	25 097	25 554	25 027
Pensionsåtagande inklusive löneskatt	0	0	0	0	17 307	17 619	17 307	17 619

5 Resultat och prognos per nämnd/förvaltning/bolag

Miljoner kronor	2016 Utfall jan-aug	2017 Utfall jan-aug	2017 Budget jan-aug	Budget- avvikelse	2016 Bokslut	2017 Prognos	2017 Budget	Budget- avvikelse
Kulturnämnden	12,1	10,1	0,0	10,1	1,2	0,0	0,0	0,0
Kollektivtrafiknämnden	60,9	71,9	20,5	51,4	4,4	-20,0	0,0	-20,0
Regionala utvecklingsnämnden	15,1	24,3	25,0	-0,6	5,7	6,5	0,0	6,5
Summa Regional utveckling	88,2	106,4	45,5	60,9	11,3	-13,5	0,0	-13,5
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	291,6	-80,6	86,1	-166,8	8,5	-320,6	0,0	-320,6
– Hälsostaden	-12,1	-6,9	5,5	-12,4	-26,7	-22,0	0,4	-22,4
– Medicinsk service	88,5	48,0	17,7	30,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Sjukvårdsnämnd Sus	-101,4	-232,2	205,3	-437,5	-454,7	-596,2	18,8	-615,0
Sjukvårdsnämnd Kryh	-104,8	-91,3	44,2	-135,5	-199,6	-176,1	7,9	-184,0
Sjukvårdsnämnd Sund	13,5	31,7	110,4	-78,7	-77,5	-125,0	10,4	-135,4
Habilitering- och hjälpmedelsnämnden	17,7	25,2	14,1	11,1	4,9	4,0	0,0	4,0
Summa Hälsa- och sjukvård	193,0	-306,2	483,3	-789,6	-745,0	-1 235,9	37,5	-1 273,4
Service-nämnden	33,7	88,5	75,4	13,1	-23,0	28,4	71,8	-43,4
– därav Regionservice	-12,3	12,8	33,3	-20,5	-38,5	-1,6	47,0	-48,6
– därav Regionfastigheter	48,6	75,7	42,1	33,5	16,6	30,0	24,8	5,2
Regionstyrelsen	87,0	182,9	12,6	170,4	76,0	60,0	0,0	60,0
Personalnämnden	44,9	27,1	1,5	25,6	41,6	24,1	0,0	24,1
Södra Regionvårdsnämnden	1,1	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	1,2	1,4	0,0	1,4	1,0	0,6	0,0	0,6
Revisionen	3,4	2,0	0,0	2,0	3,2	2,0	0,0	2,0
Summa Verksamhetsstöd/övriga	171,3	302,8	89,5	213,3	98,8	115,1	71,8	43,3
SUMMA VERKSAMHETEN	452,4	102,9	618,3	-515,4	-635,0	-1 134,3	109,3	-1 243,6
Central finansiering	335,5	631,4	145,3	486,1	738,2	843,1	265,7	577,4
SUMMA REGION SKÅNE	787,9	734,4	1 059,3	-325,0	103,2	-291,3	375,0	-666,2
Folk tandvården Skåne AB ¹⁾	53,8	38,9	38,3	0,7	46,8	28,1	28,1	0,0
Region Skåne Holding AB ¹⁾	-34,2	-30,4	-3,3	-27,1	-3,9	-5,0	-5,0	0,0
Koncernjusteringar ¹⁾	8,2	8,2	8,2	0,0	12,4	12,3	12,3	0,0
SUMMA REGION SKÅNE KONCERN	815,7	751,1	1 102,5	-351,4	158,5	-255,9	410,4	-666,2

1. Före bokslutsdispositioner.

6 Investeringar

Miljoner kronor	2016 jan-aug	2017 jan-aug	2016 Budget	2017 Prognos	Budget Diff
Bygginvesteringar					
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	1 018	749	1 758	1 582	176
Service-nämnden	133	234	503	678	-174
Kreditivränta byggnation	20	17	30	24	6
Summa bygginvesteringar	1 171	1 001	2 291	2 284	7
Utrustningsinvesteringar					
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	213	280	598	720	-122
Kollektivtrafiknämnden	26	55	61	110	-49
Service-nämnden					
– Regionservice	104	6	34	25	9
– Regionfastigheter	10	39		77	-77
Regionstyrelsen	0	0	273	0	273
Summa utrustningsinvesteringar	353	380	966	933	33
Immateriella	6	24	42	65	-23
Tåg och bussar, inklusive kreditiv	18	415	454	421	33
SUMMA INVESTERINGAR	1 547	1 821	3 753	3 703	51
Regional bedömning				-603	
Summa efter regional bedömning				3 100	

	2016 jan-juli	2017 jan-juli	Förändring
7 Vårdproduktion i egen regi			
SOMATISK VÅRD			
Avslutade vårdtillfällen Drg-beskriven specialistvård	93 723	89 406	-4,6%
Avslutade vårdtillfällen Palliativ sjukhusvård	850	864	1,6%
Summa avslutade vårdtillfällen (ej ASiH)	94 573	90 270	-4,5%
Vård dagar Drg-beskriven specialistvård	481 249	466 887	-3,0%
Vård dagar Palliativ sjukhusvård	12 497	11 755	-5,9%
Summa vård dagar (ej ASiH)	493 746	478 642	-3,1%
Avslutade vårdtillfällen Avancerad sjukvård i hemmet	1 065	1 105	3,8%
Vård dagar Avancerad sjukvård i hemmet	61 338	64 715	5,5%
Läkarbesök (inklusive dagsjukvård)	738 977	742 098	0,4%
Teambesök inklusive läkare	1 222	1 183	-3,2%
Summa läkarbesök	740 199	743 281	0,4%
Besök annan vårdgivare än läkare (inklusive dagsjukvård)	477 320	474 654	-0,6%
Teambesök exklusive läkare	4 789	5 927	23,8%
Summa besök annan vårdgivare än läkare	482 109	480 581	-0,3%
BESÖK TOTALT	1 222 308	1 223 862	0,1%
Kvalificerade brev- och telefonkontakter	132 979	133 049	0,1%
PRODUKTIONSMIXPOÄNG (viktad produktion)	179 592	177 371	-1,2%
PSYKIATRISK VÅRD			
Avslutade vårdtillfällen	6 650	6 866	3,2%
Vård dagar	100 598	96 376	-4,2%
Läkarbesök (inklusive dagsjukvård)	44 106	39 056	-11,4%
Teambesök inklusive läkare	16 271	16 287	0,1%
Summa läkarbesök	60 377	55 343	-8,3%
Besök annan vårdgivare än läkare (inklusive dagsjukvård)	237 153	224 176	-5,5%
Teambesök exklusive läkare	38 443	46 499	21,0%
Summa besök annan vårdgivare än läkare	275 596	270 675	-1,8%
BESÖK TOTALT	335 973	326 018	-3,0%
Kvalificerade brev- och telefonkontakter	27 875	27 454	-1,5%
PRODUKTIONSMIXPOÄNG (viktad produktion)	33 766	32 663	-3,3%
PRIMÄRVÅRD			
Läkarbesök (inklusive dagsjukvård)	580 541	559 801	-3,6%
Teambesök inklusive läkare	472	519	10,0%
Summa läkarbesök	581 013	560 320	-3,6%
Besök annan vårdgivare än läkare (inklusive dagsjukvård)	1 103 590	1 034 873	-6,2%
Teambesök annan vårdgivare än läkare		3	
Summa besök annan vårdgivare än läkare	1 103 590	1 034 876	-6,2%
BESÖK TOTALT	1 684 603	1 595 196	-5,3%
Kvalificerade brev- och telefonkontakter	1 812 759	1 886 389	4,1%
PRODUKTIONSMIXPOÄNG (viktad produktion)	68 451	68 200	-0,4%
HABILITERINGSVÅRD			
Läkarbesök (inklusive dagsjukvård)	2 238	2 155	-3,7%
Besök annan vårdgivare än läkare (inklusive dagsjukvård)	88 130	85 806	-2,6%
Teambesök annan vårdgivare än läkare	130	69	
Summa besök annan vårdgivare än läkare	88 260	85 875	-2,7%
BESÖK TOTALT	90 498	88 030	-2,7%
Kvalificerade brev- och telefonkontakter	9 499	10 424	9,7%

8 Vårdkonsumtion

Vårdområde	Vårdgivare	Antal vårdtillfällen jan-juli	Antal läkarbesök jan-juli	Antal övriga besök jan-juli
SOMATIK	Offentlig vård	86 975	706 720	454 272
	Privat vård	2 078	256 561	75 368
	Andra landsting	1 441	9 070	3 292
Somatik Totalt		90 494	972 351	532 932
PRIMÄRVÅRD	Offentlig vård		553 252	1 031 006
	Privat vård		460 227	1 035 339
	Andra landsting		17 258	8 957
Primärvård Totalt			1 030 737	2 075 302
PSYKIATRI	Offentlig vård	6 420	53 790	265 660
	Privat vård		28 469	83 968
	Andra landsting	191	1 668	1 475
Psykiatri Totalt		6 611	83 927	351 103
	Summa Offentlig vård	93 395	1 313 762	1 750 938
	Summa Privat vård	2 078	745 257	1 194 675
	Summa Andra landsting	1 632	27 996	13 724
TOTALT		97 105	2 087 015	2 959 337

Procentuell ökning eller minskning 2017 jämfört med 2016

Vårdområde	Vårdgivare	Vårdtillfällen jämfört med 2016	Läkarbesök jämfört med 2016	Övriga besök jämfört med 2016
SOMATIK	Offentlig vård	-4,4%	0,5%	-0,6%
	Privat vård	10,6%	-1,5%	3,1%
	Andra landsting	-0,7%	20,8%	1,6%
Somatik Totalt		-4,0%	0,1%	-0,1%
Primärvård	Offentlig vård		-3,3%	-5,9%
	Privat vård		-0,1%	-1,6%
	Andra landsting		115,0%	26,9%
Primärvård Totalt			-1,0%	-3,7%
PSYKIATRI	Offentlig vård	2,4%	-8,5%	-2,0%
	Privat vård		-9,5%	10,2%
	Andra landsting	23,2%	55,6%	8,1%
Psykiatri Totalt		2,9%	-8,1%	0,7%
	Summa Offentlig vård	-3,9%	-1,5%	-4,0%
	Summa Privat vård	10,6%	-1,0%	-0,6%
	Summa Andra landsting	1,6%	68,6%	17,7%
TOTALT		-3,6%	-0,8%	-2,6%

9. BEFOLKNINGSFÖRÄNDRINGAR

Kommun	Folkmängd	Förändring	Förändring	Förändring	Förändring
	30 juni 2017	1:a halvåret 2017	1:a halvåret % 2017	Ett år	Ett år %
Malmö	331 201	2 707	0,8%	6 293	1,9%
Helsingborg	142 121	1 574	1,1%	3 209	2,3%
Lund	119 054	512	0,4%	2 171	1,9%
Kristianstad	83 662	471	0,6%	879	1,1%
Hässleholm	51 893	226	0,4%	715	1,4%
Landskrona	44 878	267	0,6%	597	1,3%
Trelleborg	44 314	401	0,9%	773	1,8%
Ängelholm	41 734	398	1,0%	745	1,8%
Vellinge	35 409	152	0,4%	512	1,5%
Eslöv	33 092	214	0,7%	511	1,6%
Kävlinge	30 652	120	0,4%	312	1,0%
Ystad	29 611	163	0,6%	497	1,7%
Höganäs	25 929	82	0,3%	190	0,7%
Lomma	24 066	179	0,7%	534	2,3%
Staffanstorp	23 928	328	1,4%	655	2,8%
Svedala	20 941	170	0,8%	334	1,6%
Simrishamn	19 406	-79	-0,4%	241	1,3%
Sjöbo	18 888	146	0,8%	262	1,4%
Burlöv	17 778	132	0,7%	229	1,3%
Klippan	17 352	133	0,8%	441	2,6%
Höör	16 300	108	0,7%	220	1,4%
Åstorp	15 628	100	0,6%	242	1,6%
Skurup	15 471	63	0,4%	199	1,3%
Hörby	15 378	95	0,6%	253	1,7%
Bjuv	15 330	128	0,8%	319	2,1%
Båstad	14 650	36	0,2%	149	1,0%
Östra Göinge	14 584	178	1,2%	450	3,2%
Svalöv	13 887	-32	-0,2%	216	1,6%
Tomelilla	13 341	11	0,1%	107	0,8%
Osby	13 169	20	0,2%	134	1,0%
Bromölla	12 648	23	0,2%	54	0,4%
Örkelljunga	9 977	19	0,2%	140	1,4%
Perstorp	7 374	36	0,5%	162	2,2%
SKÅNE	1 333 646	9 081	0,7%	22 745	1,7%

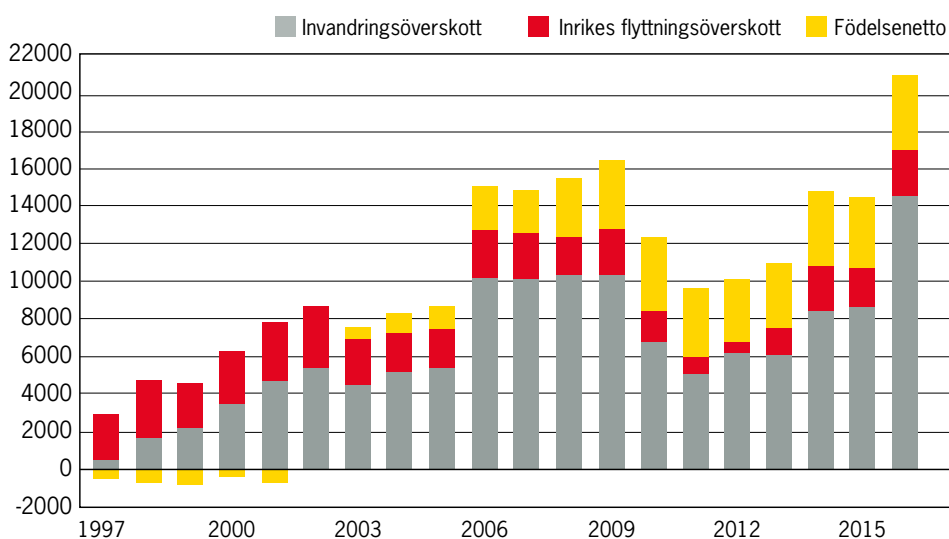
Källa: SCB Befolkningsstatistik

Skånes befolkning

Skåne hade vid halvårsskiftet 1 333 646 invånare. Under de första sex månaderna 2017 ökade Skånes befolkning med 9 081 personer eller 0,7 procent. Ökningen beror till cirka 18 procent av ett födelseöverskott (födda-döda), 11 procent av ett flyttnetto gentemot de övriga länen i Sverige och 70 procent av ett flyttnetto gentemot övriga världen. Ökningen gäller Skånes alla kommuner med något undantag. Störst är ökningen i Malmö som under första halvåret ökade med 2 707 personer, vilket motsvarar 30 procent av Skånes totala ökning. Befolkningsökningen 2017 är i linje med beräkningen i Region Skånes befolkningsprognos.

Under 2016 var folkökningen rekordstor i Skåne med nästan 21 000 invånare, detta är en historiskt stor ökning och slår rekordåren 2006-2009 (se diagrammet nedan). Den stora mängd asylsökande som kom till Sverige under hösten 2015 räknas med i befolkningsstatistiken efterhand som Migrationsverket fattar beslut om deras ansökan, och fler blir folkbokförda i Sverige. Även om migrationsöverskottet i sig svarar för den allra största delen av befolkningsökningen, är det positivt att den naturliga folkökningen, det vill säga att antalet födda är större än antalet avlidna, har ökat under de senaste åren. Sedan 2013 och 2014 har även det inrikes flyttöverskottet ökat igen efter att ha varit mycket lågt under 2011 och 2012.

Skånes befolkningsförändring 1997-2016

10 Intern kontroll

I enlighet med reglementet för god hushållning och intern kontroll ska nämnderna rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen och detta ska ske i samband med delårs- och årsredovisning. I föreliggande uppföljning rapporteras från det hittillsvarande arbetet under 2017. Inom vissa områden är aktuella kontrollaktiviteter ännu inte klara. En fullständig rapport kommer i samband med årsredovisningen.

Nämndernas internkontrollrapporter

Rapport om internkontrollarbetet inom de obligatoriska områdena har lämnats av samtliga nämnder. Nämnderna har utgått från riskbedömningen enligt plan, och utifrån denna beaktat vilken inverkan utvecklingen till och med augusti har haft inom respektive område. Inom de verksamhetsmässiga kontrollområdena är målen desamma som fullmäktiges övergripande mål, och för de administrativa kontrollområdena är målen att hanteringen ska vara ändamåls-

enlig. Nämnderna har bedömt de olika områdena på färgskalan grön (ingen avvikelse), gul (mindre avvikelse), orange (större avvikelse) och röd (stor avvikelse).

Det bör också noteras att de övergripande målen avseende verksamheten bryts ner till ett eller flera mer konkreta mål för respektive nämnd, varför bedömningarna inte är direkt jämförbara dem emellan. I föreliggande sammanställning redovisas nämndernas samlade bedömning per område.

Inom de verksamhetsmässiga kontrollområdena ligger de tydligaste avvikelserna inom ”serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet” och ”långsiktigt stark ekonomi”, vilket stämmer väl med vad som framgår av månads- och tertialrapporteringen och visar att det återstår en del arbete för att den interna kontrollen ännu bättre ska kunna bidra till måluppfyllelsen i dessa delar. Vad avser de administrativa kontrollområdena noteras flest avvikelser rörande ”skattelagstiftningen”.

Verksamhetens kontrollområde

Intern kontroll Rapportering per den 31 aug 2017	Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet	En drivande utvecklingsaktör	Attraktiv arbetsgivare	Långsiktigt stark ekonomi
Regionala utvecklingsnämnden	GUL	RÖD	RÖD	ORANGE
Kollektivtrafiknämnden	ORANGE	GRÖN	ORANGE	GUL
Kulturnämnden	GRÖN	GRÖN	GRÖN	GRÖN
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	ORANGE	GUL	ORANGE	RÖD
Sjukvårdsnämnd Sus	RÖD	ORANGE	ORANGE	RÖD
Sjukvårdsnämnd Sund	ORANGE	ORANGE	RÖD	ORANGE
Sjukvårdsnämnd Kryh	ORANGE	ORANGE	ORANGE	RÖD
Habilitering och hjälpmedelsnämnden	ORANGE	GUL	GUL	GUL
Regionstyrelsen	GRÅ	GUL	GRÅ	GRÖN
Personalnämnden	GRÅ	GRÅ	GRÖN	GRÖN
Serviceinriktad verksamhet	GUL	GUL	ORANGE	ORANGE
Patientnämnden	GUL	GRÖN	GRÖN	GRÖN

GRÖN	Ingen avvikelse
GUL	Mindre avvikelse
ORANGE	Avvikelse
RÖD	Större avvikelse
GRÅ	Ingen rapportering

Administrativa kontrollområde

Intern kontroll Rapportering per den 31 aug 2017	Attest- hantering	Skattelag- stiftning	Fakturering	Uppföljning budget/ plan	Bisysslor	Kompe- tens- försörjning	Upp- handling	Verkställig- het beslut
Regionala utvecklingsnämnden	● GRÖN	● GUL	● GRÖN	● GUL	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● ORANGE
Kollektivtrafiknämnden	● GUL	● GUL	● GUL	● GUL	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ
Kulturnämnden	● GRÖN	● ORANGE	● ORANGE	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	● GUL	● ORANGE	● GUL	● RÖD	● GUL	● GUL	● GUL	● GUL
Sjukvårdsnämnd Sus	● GUL	● ORANGE	● GRÖN	● GUL	● GRÖN	● GRÖN	● GUL	● GRÖN
Sjukvårdsnämnd Sund	● ORANGE	● GUL	● ORANGE	● RÖD	● GUL	● RÖD	● ORANGE	● GUL
Sjukvårdsnämnd Kryh	● GUL	● ORANGE	● GUL	● RÖD	● GUL	● ORANGE	● ORANGE	● GRÖN
Habilitering och hjälpmedelsnämnden	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GUL	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN
Regionstyrelsen	● GRÖN	● ORANGE	● GUL	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ	● ORANGE
Personalnämnden	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ	● GRÖN	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ	● GRÅ
Servicenämnden	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN
Patientnämnden	● GRÖN	● GRÖN	● GRÖN	● GUL	● GRÖN	● GRÖN	● GRÅ	● GRÖN

Ordlista

AFA

Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag

Anläggningstillgång

Tillgång avsedd för stadigvarande innehav, såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens livslängd.

Avsättning

De betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balanskrav

Balanskrav innebär att årets resultat ska överstiga noll. Från och med verksamhetsåret 2005 infördes en ändring i kommunallagen som innebär att negativa resultat ska återställas senast tre år efter att underskottet uppkommit. I tidigare lagstiftning gällde tvåårsgräns för återställande. Om synnerliga skäl finns behöver resultatet inte återställas.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid verksamhetsårets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Diskonteringsränta

Kalkylränta, är den räntesats som uttrycker avkastningskrav på kapital.

Eget kapital

Skiltnaden mellan totala tillgångar och avsättningar och skulder enligt balansräkningen det vill säga nettoförmögenheten.

Emittent

Utgivare av värdepapper.

Extraordinära intäkter/kostnader

Saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiellt leasingavtal

Ett leasingavtal vari de ekonomiska riskerna fördelas som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Immateriell tillgång

En tillgång som är identifierbar men icke-monetär. Tillgången är en resurs som förväntas ge ekonomiska fördelar i framtiden.

Infrastrukturell investering

Byggnad av väg eller järnväg som staten ansvarar för. Lämnade bidrag till infrastrukturinvestering kan dock inte avse att helt finansiera en viss investering.

Intern ränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster

Viktiga händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan olika landsting.

Kassaflödesanalys

Visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten samt förändring av rörelsekapital. Summa av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Kreditivränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad under byggnadstid.

Leasingavtal

Ett avtal enligt vilket en leasegivare på avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar.

Likvida medel

Konter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper som statsskuldväxlar, bankcertifikat.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått, exempelvis rörelsekapital och ställas i relation till externa utgifter.

Långfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgång som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrådsartiklar.

Patientrörlighetsdirektivet

EU:s patientrörlighetsdirektiv innebär att medborgare har rätt att få ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat EU- eller ESS-land. Svenska medborgare, som vill söka vård utomlands, vänder sig till Försäkringskassan som är den myndighet som hanterar ersättningsfrågan till både patienter och vårdgivare.

Produktionsmix

Ett sammanvägt mått, mätt i antal poäng, för att mäta vårdproduktionen hos Region Skånes egna vårdgivare.

Resultaträkning

Redovisning av samtliga intäkter och kostnader under en viss period, till exempel verksamhetsåret.

RIPS

Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Pensionskulden räknas som nuvärdet av alla framtida pensionsutbetalningar. Den diskonteringsränta som används för att beräkna pensionskulden avstäms utifrån utvecklingen av den tioåriga statsobligationsräntan. För att räntan ska vara stabil finns ett toleransintervall på ± en procent kring den fastställda diskonteringsräntan.

Ränteswap

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två parter på ett underliggande nominellt belopp.

Rörelsekapital

Den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning

Sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer i vilka Region Skåne har ett betydande inflytande. Ger en helhetsbild av ekonomiska åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Skattekraft

Antal skattekonor per invånare.

Skatteunderlag

Totala beskattningsbara inkomster. Uttrycks vanligen i skattekonor, det vill säga skatteunderlaget delat med 100.

Soliditet

Långsiktig betalningsförmåga, uttrycks vanligen som egetkapital i förhållande till totala tillgångar.

Vårdkonsumtion

Den vård som Region Skåne finansierar produceras av Region Skånes egna vårdgivare, privata vårdgivare eller i annat landsting. Vårdkonsumtion är den vård som produceras till Region Skånes Invånare oavsett var vården sker.

Vårdproduktion

Den vård som produceras av Region Skånes egna vårdgivare till regionens invånare och till invånare i andra landsting/huvudmän.

Region Skånes bolag

Region Skåne har valt att bedriva viss verksamhet i aktiebolagsform. Nedan presenteras de bolag som ingår i Region Skånes bolagskoncern samt de två bolag som är helägda av Region Skåne. I dessa bolag har Region Skåne en direkt eller indirekt ägarandel som överstiger 50 procent.

Region Skåne Holding AB

Bolaget är moderbolag i Region Skånes bolagskoncern och ska äga och förvalta aktier i bolag som Region Skåne använder för att bedriva verksamhet som är till nytta för Skåne och dess medborgare. Bolaget ska inom ramen för ägarens kompetens leda, samordna och utveckla dotterbolagens verksamheter på ett för Skånes invånare värdeskapande sätt.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget har under året på uppdrag av Region Skåne utfört insatser för marknadsföring av Skåne, för utveckling och etablering av befintliga och nya företag samt för att Skånes ska utvecklas om innovativa region. Arbetet har skett genom uppdrag till dotterbolag.

Ekonomi

Bolaget redovisar ett resultat för perioden om -30,4 miljoner kronor, prognos för helåret är -1,5 miljoner. Omsättningen för perioden var 29,9 miljoner. Detta resultat förutsätter att de ställda resultatkraven inom koncernen i stort sett uppnås.

Folk tandvården Skåne AB

Uppdrag

Folk tandvården Skåne AB har cirka 1 400 heltidsanställda och kliniker för allmäntandvård, specialisttandvård och sjukhustandvård. Nästan 80 procent av alla barn och ungdomar, 3-21 år, och cirka 25 procent av de vuxna får tandvård hos Folk tandvården Skåne.

Folk tandvården Skåne erbjuder komplett och modern tandvård baserad på gedigen kunskap, erfarenhet och forskning. Folk tandvården Skånes vårdfilosofi är *hälsofrämjande, vävnadsbevarande och förebyggande*.

Viktiga händelser under perioden

En uppdatering och revidering av affärsplan och strategier för 2018-2021 pågår, liksom aktivitetsplaner kopplade till dessa. Arbetet med etablering av *Centrum för munhälsa* i Lund har intensifierats och planerad inflyttning är sommaren 2018.

Ett projekt för att öka tillgängligheten, antalet kunder och optimera lokalutnyttjandet har startats.

Folk tandvården Skåne Academy fortsätter att erbjuda ett brett utbud av kurser till alla medarbetare och programmet för chefs- och ledarutveckling fortsatte under våren med stort deltagande. Under första tertiet har samtliga receptionister gått en tredagars utbildning i service och bemötande.

Klinikerna i Bunkeflo och Hörby har under året ersatts av nya moderna kliniker. Folk tandvården Skåne tilldelades under våren pris som *Årets Pacta-företag 2017*.

Ekonomi

Folk tandvården Skåne redovisar för perioden ett positivt resultat på 38,9 miljoner kronor. Omsättningen uppgår till 781,0 miljoner kronor. Investeringarna uppgår till 13,7 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för helåret är 28,1 miljoner kronor vilket motsvarar helårsbudgeten.

Innovation Skåne AB

Uppdrag

Innovation Skåne AB bidrar till:

- att stödja innovatörer och entreprenörer inom alla branscher i utvecklingen av snabbväxande företag, som bidrar till tillväxten i Skåne.
- förbättringar av den skånska sjukvården genom innovation och industri-nära samarbeten.

Viktiga händelser under perioden

En uppdatering av organisationen genomfördes i februari genom skapandet av fem enheter: affärsrådgivning, nya branscher, industrirelationer och testbädd, innovation management för hälso- och sjukvård, samt regionanställdas idéer. Verksamheten löper nu stabilt och integrerat efter bildandet av Innovation Skåne AB genom fusion 2015.

Antalet rådgivningsklienter per augusti är 187 stycken. Det stora samnordiska projektet *Healthtech Nordic*, med Skåne som huvudnod, lanserades under april. Innovation Skånes insatser att bidra till förbättringsarbete genom innovation i hälso- och sjukvården har ökat till cirka 20 aktiva projekt. Totalt har bolaget bidragit med 17 miljoner kronor under första halvåret i innovationsmedel till Region Skåne. Antalet inlämnade produktidéer från anställda i Region Skåne har ökat markant under året och uppgick till 96 stycken vid halvårsskiftet.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett positivt resultat om 0,1 miljoner kronor. Omsättningen för perioden är 26,3 miljoner kronor. Prognosen för helåret är 43 miljoner kronor omsättning samt nollresultat.

Skåne Care AB

Uppdrag

Skåne Care AB utvecklar och bedriver vårdexport samt export av konsult- och utbildningstjänster inom vårdområdet.

Viktiga händelser under perioden

Samarbetet med Islands försäkringskassa kring främst hjärtsjuka barn fungerar väl. Antalet övriga internationella patienter är litet. Bolaget tvingas i sam-

råd med vården tacka nej till cirka 40 procent av alla förfrågningar på grund av kapacitetsbrist. Den nu färdiga upphandlingen av privata vårdgivare fyller här ett viktigt behov.

Informell specialistläkarutbildning utgör en viktig del av bolagets verksamhet. Totalt är 33 utländska läkare på plats i Skåne. Bolaget upplever stora brister i Migrationsverkets hantering av relaterade ärenden.

Skånsk sjukvård har ett gott anseende internationellt. Det finns ett intresse från utländska hälsoministerier och sjukhus att samarbeta kring konsulttjänster och utbildning. Bolaget har startat ett nytt projekt för strokesjukvård på ett allmänsjukhus i Förenade Arabemiraten. Projektet bidrar positivt till bolagets resultat och kommer utföras tillsammans med specialister från Sus.

Samarbetet med Region Skåne är väl strukturerat och syftar till att skapa än bättre förutsättningar för skånsk sjukvård, våra medarbetare och inte minst för de som har ett medicinskt behov men saknar fungerande sjukvård.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på 1,6 miljoner kronor före skatt. Omsättningen för perioden är 25,2 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för helåret är 3,5 miljoner kronor före skatt.

Malmö Opera och Musikteater AB Uppdrag

Malmö Opera har enligt bolagsordningen till uppgift att utöva teaterverksamhet med huvudsakliga inriktning på musikteater i hela dess bredd främst genom egen ensemble samt att driva därmed förenlig kompetensnlig verksamhet.

Viktiga händelser under perioden

Den 1 juli fick Malmö Opera en ny VD och konstnärlig ledare, Michael Bojesen, som närmast kommer från en befattning som ansvarig för Copenhagen Opera Festival.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat om 0,4 miljoner kronor. Omsättningen för perioden är 213,1 miljoner

kronor. Prognosen för helåret är för närvarande ett underskott på 1,3 miljoner kronor, men bolaget förbereder åtgärder för att vid årets slut nå budgeterat resultat.

Skånes Dansteater AB Uppdrag

Bolaget har ett regionalt ansvar att producera, främja, stärka och utveckla dansverksamheten i Skåne genom en verksamhet som kännetecknas av hög konstnärlig kvalitet. Arbetet skall ske främst med egen ensemble.

Viktiga händelser under perioden

Arbetet har följt upprättad verksamhetsplan. Ett särskilt samarbete har genomförts med Riksteatern och Malmö Opera med turné över hela landet. Ett annat samarbete sker inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige.

Dialogverksamheten fortsätter utvecklas. Särskilt framhålls vårt arbete med *Dans för Parkinsons, dans och integration* samt *dans och funktionsnedsättning*, där bolaget är part i ett EU-projekt inom *Erasmus+*.

Ekonomi

År 2017 är det tredje och uppskjutna sista året i bolagets utvecklingsplan 2014-2016. Utvecklingsbehovet för året var 2,3 miljoner kronor. Av dessa erhöles 0,8 miljoner kronor. Vissa omprioriteringar i planeringen var möjliga, styrelse beslutade att ta delar av det egna kapitalet i anspråk för att ändå kunna genomföra större delen av utvecklingsplanen. Budget för 2017 visar därför på ett resultat om -0,8 miljoner kronor. Under våren har bolaget haft vissa oförutsedda kostnadsökningar. En plan är framtagen för att under hösten till så stor del som möjligt hämta igen det uppkomna underskottet.

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på -1,6 miljoner kronor. Omsättningen för perioden är 34,6 miljoner kronor. Prognosen för helåret är -1,3 miljoner kronor.

Business Region Skåne AB

Uppdrag

Business Region Skåne (BRS) med fyra dotterbolag, har till uppgift att främja investeringar, export, turism, evenemang och filmverksamhet i Skåne. Bolagen ska gemensamt utveckla, samordna och utveckla marknadsföringen av Skåne samt Öresundsregionen. Moderbolagets syfte är att äga och förvalta aktier och därmed förenlig verksamhet. Bolaget drivs utan vinstsyfte.

Viktiga händelser under perioden

Styrelsen för BRS beslutade i juni 2017 att tillsätta en ny VD från och med augusti. Ägardirektiven för dotterbolagen har reviderats.

Dotterbolagen i koncernen visar på fortsatt starka framgångar som är resultat av fleråriga insatser. Ett samlat yttrande över planeringsdirektivet för 2018 har lämnats in till Region Skåne. I det lyfter koncernen tydligt risker och konsekvenser som minskade möjligheter att delta i insatser kommande år med nuvarande budgetram.

Koncernen arbetar med flera gemensamma strategiska projekt, såsom utveckling, förnyelse och förankring av varumärket Skåne, en förbättrad generell digital närvaro samt insatser för att förbättra kommunsamverkan.

Koncernen har via avtal inlett ett samarbete med *Greater Copenhagen & Skåne Committee* bland annat kring implementeringen av varumärket *Greater Copenhagen* i Skåne samt uppstart av Investorportal och *One Point Entry* i Skåne.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på cirka 0,9 miljoner kronor. Omsättningen för perioden är 55,6 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för helåret är 0.

Event in Skåne AB

Uppdrag

Bolaget ska marknadsföra Skåne som eventregion. Event in Skåne ska vara ett kompetenscentrum och en samverkanspartner vad gäller event i Skåne samt verka för att fler, större och bättre evene-

mang, mässor och kongresser förläggs till regionen.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget har identifierat, värderat och värvat evenemang tillsammans med kommuner och arenaägare i Skåne samt nationella och internationella organisationer.

Event och möten är numera ett fokusområde i regeringens nya exportstrategi. Event in Skåne deltar i utvecklingsprocessen. Bolagets ägardirektiv har uppdaterats vilket förtydligar och skapar större möjligheter för bolaget att bidra till destinationsutvecklingen i regionen. Event in Skånes eventnätverk och Eventfabriken har vidareutvecklats med strategiska partners på kommunal, regional, nationell och internationell nivå för att fortsätta medverka till att utveckla och analysera befintliga evenemang samt underlätta för entreprenörer och bidra till nya reseanledningar och produkt- och destinationsutveckling. 2017 är ett starkt eventår för Skåne. Utställningen *Titanic, Dreamback Masters*, scouternas *Nationell jamboree*, kongressen *World wind energy* och *EM i handboll för damer* är event som Event in Skåne medverkat till att värva, men även engagerat sig i på olika sätt. Bolaget har ständigt över 40 pågående värningskampanjer.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på cirka 2,5 miljoner kronor. Omställningen för perioden är 7,9 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för året är 0 kronor.

Film i Skåne AB

Uppdrag

Film i Skåne ska bidra till tillväxt i Skåne genom filmproduktion, i huvudsak finansierat av uppdragsersättning från bolagets ägare Business Region Skåne samt främjande av filmkulturell verksamhet, i huvudsak finansierat av Region Skånes kulturförvaltning och statens kulturråd.

Viktiga händelser under perioden

För att främja samarbetet och utbytet

mellan skånska, danska och tyska filmproducenter genomförde Film i Skåne projektet *Autobahn to co-production* i Hamburg och under Berlin Film festival. Detta gjordes inom ramen för ER-UF-projektet *Southern Sweden Creatives* och i samarbete med *Copenhagen Film Fund*, *Film Förderung Hamburg Schleswig Holstein* och *Medienbord Berlin Brandenburg*.

Utöver de fem guldbaggar som Film i Skånes filmer inbringade i januari har flera andra skånska filmer haft internationella framgångar. Dani Kouyatés *Medan vi Lever* vann pris på 2017 års Africa Movie Academy Awards (AMAA), barnfilmsryssaren *Rum 213*, och dramat *Trädgårdsgatan* vann pris vid Giffoni Film Festival i Italien. Under första halvåret hade fyra skånska långfilmer biografpremiär. Inspelningen av den sista säsongen av TV-serien *Bron* slutfördes under maj och premiär sker samtidigt i januari 2018 i Sverige, Danmark, Norge, Tyskland och Storbritannien.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på cirka 5,5 miljoner kronor. Omställningen för perioden är 21,7 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för året är 0.

Invest in Skåne AB

Uppdrag

Invest in Skåne ska skapa ett mer internationellt näringsliv i Skåne genom att locka hit utländska företag och investerare samt hjälpa skånska företag med internationella samarbeten och ökade exportaffärer.

Viktiga händelser under perioden

Under årets åtta första månader har bolaget fem resultat (investeringar) i det investeringsfrämjande arbete samt tolv resultat (skånska företag som fått ökade internationella affärer) i det exportfrämjande arbete. Extra insatser har gjorts under året för att få utländska livsmedelsföretag att etablera sig i Bjuv. Konkreta resultat förväntas under slutet av 2017.

Inom Greater Copenhagen-samar-

betet har arbetet fortsatt med att utveckla *One point entry* samt *Investorportal* som startades 2016. Under 2017 har dessutom planering och genomförande av gemensamma marknadsföringskampanjer startats upp.

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på cirka 3,3 miljoner kronor. Omställningen för perioden är cirka 23 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för året är 0 kronor.

Tourism in Skåne AB

Uppdrag

Tourism in Skåne ska öka antalet besökare till Skåne genom att utveckla och marknadsföra destinationen. Tillsammans med kommuner och näringsliv verkar bolaget på geografiskt utvalda marknader med prioriterade segment och målgrupper.

Viktiga händelser under perioden

- Bolaget har fått reviderade ägardirektiv och bytt ut fyra av nio styrelseledamöter.
- Revidering av plan för den internationella marknadsföringen sker tillsammans med *Visit Sweden* och *Malmö Turism*. Planerad målgång är 2017-10-03.
- Marknadsinsatserna på utvalda marknader och segment har genomförts enligt verksamhetsplanen.
- Fortsatt genomförande av två stora projekt: *Competence academy tourism* (med finansiering från ESF) och *Hållbar produktutveckling inom natur- och kulturturism* (Tillväxtverket)
- Kompetenshöjande insatser har riktats till de kommunala turismorganisationerna, speciellt inom digitalisering och för att skapa ”digitala coacher”, *Competence boost bas*.
- Två stora nya projektansökningar har arbetats fram. Utlysning inom matexport från Jordbruksverket samt utlysning inom kompetensutveckling inom ESF.
- Skåne och besöksnäringen i Skåne har fått stor medial uppmärksamhet i internationell media (Vogue, National Geographic med flera).

Ekonomi

Bolaget redovisar för perioden ett resultat på cirka 5,4 miljoner kronor. Omfattningen för perioden är cirka 29,8 miljoner kronor. Prognosticerat resultat för helåret är 0.

Skåne European Office**Uppdrag**

Skåne European Office (SEO) är ett belgiskt bolag, helägt av Region Skåne. Bolagets uppdrag är att bidra till tillväxt och utveckling i Skåne, genom att öka Skånes synlighet i Bryssel på ett sätt som skapar internationellt intresse för regionen, öka medvetenheten hos skånska aktörer för de politiska processerna i Bryssel och öka möjligheterna för skånska aktörer att påverka den europeiska politiska diskussionen och delta i internationella samarbeten.

Viktigare händelser under perioden

Personalstyrkan var under första halvåret fem personer inklusive chef, fördelat på fyra fast anställda och en projektanställd på sex månader.

Ekonomi

Kontoret finansieras helt av verksamhetsbidrag från Region Skåne, vilket för 2017 uppgår till 5,54 miljoner kronor. Bolaget redovisar för perioden januari-

juni ett resultat på -35 000 euro, motsvarande cirka 330 000 kronor. Omfattningen för första halvåret var cirka 2,77 miljoner kronor.

Kostnaderna för andra halvåret beräknas bli lägre, varför det prognostiserade helårsresultatet torde visa en mindre förlust. En osäkerhetsfaktor som försvårar prognostiserandet är momsutfallet. Den preliminära bedömningen är att bolagets momskostnader för 2017 kommer att bli högre än för 2016 och också högre än beräknat i budgeten. Den slutliga bedömningen görs dock först efter att momsmyndigheterna titrat på hela året och nivån på försäljning av tjänster, vilket varierar år från år.

Region Skåne Depå Hässleholm AB

Bolaget äger fastigheten Kärråkra 114:19, där Region Skåne avser att uppföra en underhållsdepå för i huvudsak Öresundståg. Bolaget har inte haft någon verksamhet under året och kommer på sikt att avvecklas när marken överförs till Region Skåne.

Region Skånes övriga bolag

Region Skåne har aktieinnehav i ytterligare ett antal bolag. Region Skånes aktieinnehav i dessa bolag understiger 50 procent och redovisas inte i denna delårsrapport.

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
www.skane.se
www.skane.se/kontakt

